JAVA-BODE.

[illegible]EUWS-, HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIE.

A°. 1860. Zaturdag, 13 October. N°. 82.

[illegible]-Bureau. Te *Batavia* bij H. M. VAN DORP; te *Samarang* bij DE GROOT, KOLFF & Co. en G. C. T. VAN DORP; te *Soerabaija* bij DE ROY & Co., te *Pasarouan* bij WEIJERMANS & Co., te *Cheribon* bij BLOK & Co. en A. A. BUZETTE; te *Tagal* bij Mevr. de Wed. G. M. VAN DORT; te *Madioen* bij G. A. HOGENRAAD; te *Padang* bij H. R. VAN WIJK, Rzn.; te *Amboina* bij A. HARMSEN; te *Makassar* bij L. KOLLMAN en voor *Nederland* bij J. NOORDENDORP, Pijpenmarkt te Amsterdam.

[illegible] per half jaar voor *Batavia*.................... *f* 12,50.
» » » » *Java*.................... » 15,—.
» » » » *Buitenbezittingen*.............. » 17,50.
» » » » *Nederland*.............. » 22,50.
De betaling geschiedt vooruit.—Brieven franco.

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaturdag van elke week, voor posttijd.

De prijs der Advertentiën is 50 cents voor de Vijf woorden.
Bij eerste of meerdere herhaling 25 » » » » »
Behalve het Zegel voor den Lande.

[illegible]ij deze Courant behooren twee BIJVOEGSELS.

ADVERTENTIEN.

[illegible]rouwd:
A. E. CARON
en
M. A. VAN DOMMELEN.
[illegible]ATIGA, 3 October 1860.
[illegible]ige *kennisgave.* (3147)

[illegible]rouwd:
H. L. JANSSEN.
en
J. F. BROESE VAN GROENOU.
[illegible]AVIA, 11 *October* 1860. (3178)

[illegible]orspoedig bevallen van een' ZOON, *Auguste* [illegible], geb. *Roberts von Craijling.*
[illegible]ASSAR, 16 September 1860. (3189)

[illegible]allen van eene DOCHTER, *E. H. S. van Tengna-* [illegible] *Raad, Vreede.*
[illegible]PON (REMBANG) 21 September 1860. (3161)

[illegible]allen van een' welgeschapen ZOON, *J. M. H. Bous-* [illegible] de geliefde Echtgenoot van
J. E. GONZALES.
[illegible]MARANG, 7 October 1860. (3192)

[illegible]orspoedig bevallen van eenen ZOON, *C. Anlen,* [illegible]
[illegible]ERABAIJA, 8 *October* 1860. (3194)

[illegible]allen van eene DOCHTER, *W. D. E. Bosch,* [illegible]enoot van
R. J. STOK.
[illegible]MARANG, 9 October 1860. (3196)

[illegible]th Mrs. *Wilson* of a SON.
[illegible]MAT 9th October. (3164)

[illegible]orspoedig bevallen van eene DOCHTER *T. M. F.* [illegible]*ompseler.* geboren *de Paulij.*
[illegible] October 1860.
[illegible]ige kennisgave. (3180)

Vendutie
[illegible]p Maandag, 15 October 1860,
voor het Commissiehuis van
GEBRS. VEIT,
Passer Senen,
van diverse Meubelen,
WAGENS, BENDIES, PAARDEN, TUIGEN,
gemaakte
HEMDEN,
[illegible]sche ZIJDE, TAFEL- en SERVETGOED,
voorts:
EENE PIANO,
[illegible] gerenomeerde Fabriek van **John Brood-** [illegible] te *Londen*, staande en houdende Orkestoon. (3152)

Op de Vendutie
van Maandag, zal ook worden verkocht:

Een fijn gedresseerd zwart MACASSAARSCH RIJPAARD,
ruim 4 voet hoog.
(3204) GEBR. VEIT.

Vendutie
Maandag den 15den October,
voor het Commissiehuis van
J. SPEET,
van
Superfijne Fransche
Madapollams,
van negentig ellen lang,
GORDIJN-GOED, CHITZEN, JACONETS, Hollandsche BROODSUIKER, 4 kisten PROVISIEN in blik, 4 kisten BANKET- en SUIKERWERK,
JAPANSCH AARDEWERK,
100 tobben STAAL, ZEEP, ENGELSCHE WAGEN-TUIGEN, SPIEGELS, BORDUURWOL en STRAMIN.
ALSMEDE:
HET HUIS,

in de Chinesche kamp *Siriegracht*, van wijlen **LIE TJIANGHO** en
4 STUKS PRAAUWEN.
(3170)

Vendutie Dingsdag den 16den October,
ten huize van den Heer LASTDRAGER, op *Molenvliet* (*Oostzijde*), door
J. SPEET,
van
Wagens, Bendij,
Twee span zeer goede Wagenpaarden, een fraai Handwagentje,
voor EEN of TWEE PAARDEN, verder:
MEUBELEN,
Spiegels, Glas- en Aardewerk, enz.
(3171)

VENDUTIE
op Woensdag den 17 October 1860,
voor het Commissiehuis van
ABEELEN, DENNISON & CO.
van:
LIJNWADEN
en voor rekening van belanghebbenden:
4635 Staven Zweedsch IJZER,
beschadigd aangebragt van AMSTERDAM met het Nederl. Schip *THEODORA MECHTELDA.*
(3149)

HOUT-VENDUTIE
op Dingsdag den 16den October 1860,
op het
Heemradenplein,
door
JOHN PRYCE & CO.
(3162)

Vendutie
Woensdag 17 October 1860,
voor het woonhuis van den Arabier
SAID MOHAMAT BIN ACHMAT BINA [illegible],
buiten Kampong Laksa, door
VAN SLOOTEN, MORGAN & Co.
van Juweelen,
GOUD- EN ZILVERWERKEN,
toebehoorende tot den BOEDEL van wijlen Njonja
Tanaim. (3166)

VENDUTIE
op Donderdag, den 18 October 1860,
voor het Commissiehuis van
CASSALETTE & CO.,
van eene groote partij
LIJNWADEN EN GARENS
als:

CF	46 kn. á 50 st. 5/4 gebl. Madapollams.	
	8 bn. á 3 pic. Wit Garen no. 30 en 40.	
WILSON	5 kn. gedrukte Sarongs.	
P	5 " " "	
"	1 " geinlumineerde "	
"	3 " " Chits,	

en

BK. Eene partij beschadigd Wit Garen, No. 30 en 40, aangebragt van Liverpool, aangebragt per Ned. Schip *Acadia*,
benevens:

MSW R&C No. 1. 1 baal 10 St. Laken, min of meer beschadigd aangebragt per *Van der Heijdt.*
en

O & C. No. 1/10 } 16 kn. Spiegels met vergulde lijsten
" 6941/6 }
" " 40 1 kist Papier.
beschadigd aangebragt per *Maria Anna*,
en
25 picols Japansch Koper in blokken.
Verder:
15 balen Kurken.
25 St. Witte Japansche Zijde.
25 pr. Moderateur Lampen.
20 kisten Gember.
En eindelijk:
2 Stellen
Boudoir Ameublementen,
met rood en wit noire bekleedsel,
4 Knapen met marmeren bladen,
4 VOLTAIRES,
150 VOETEKUSSENS,
70 ALCATIVES,
Tafelkleeden, Ruggekussens, Imitatie Leder.
enz., enz., enz. (3210)

De Ondergeteekenden zullen op hunne Vendutie
van Woensdag mede verkoopen:

300 kelders Arak,

van prima kwaliteit, van circa 64 graden,
zeer geschikt voor den uitvoer,

en ten Elf ure

Een Praauw groot 10 koyangs.

(3200) ABEELEN, DENNISON & Co.

VENDUTIE

Vrijdag 19 October 1860,

à 4 pCt. Vendusalaris

voor het Commissiehuis van

VAN SLOOTEN, MORGAN & CO.

van diverse

LIJNWADEN,

als:

Chitsen, Cambrics, Drills, Shirtings, Ruwe Garens, Adrianopel Roode Garens, Naaigarens, Geweven Adrianopel Roode Sarongs, etc.

(3203)

VENDUTIE

Vrijdag den 19den October,

voor het sterfhuis van wijlen den

kommandant **POELOE ABDOEL MOHIE,**

in de Prinsenlaan (*Manga Bezar*)

DOOR

J. SPEET,

VAN

Huismeubelen,

LAMPEN, BANKEN, STOELEN, TAFELS en verder Meubilair. (3205)

Vendutie

op Dingsdag, den 23sten October 1860,

wegens vertrek:

voor het woonhuis van den HoogWelGeeboren Heer

Jonkheer T. J. H. GEVERS,

gelegen in den tuin ***Dubus*** achter de Societeit ***Concordia,*** door

CASSALETTE & CO.,

van eenen netten en zoo goed als nieuwen

INBOEDEL,

bestaande uit:

meest EUROPESCHE MEUBELEN,

uit de fabriek van de Gebroeders ***Horrix,*** te ***'s Hage,***

een geheel Ameublement van Palissanderhout, bekleed met amarant Velours d'Amiens,

Voltaire, Leuning– en andere Stoelen, Tafels en Consoles met wit marmeren bladen, Speeltafels ingelegd met rozen en wortelhout. Canapé, Schrijf– en Mimitafels, Étageres, Spiegelkast, Mahonijhouten Hang- en andere Kasten, Wasch– en Nachttafels, Etenstafel met 6 bladen, Schutsels, Wip- en andere Stoelen, groote Spiegels en Schilderijen, IJzeren–, Mahonij– en andere Ledikanten, goede Tafel–, Hang–, Kroon- en Muurlampen, Buffet, IJskist, Etenskasten, Porcelein– en Glaswerk, Zeilen, Rotting- en andere Matten, Fraaije Bloemen in Potten, enz., enz.

Een Vis-à-Vis, Milord en een Palanquin en een span goede hardloopende Makassaren (Isabellen).

TUIGEN, STALGEREEDSCHAP en MARTEVANEN, enz., enz.

Alles Zondag 21 dezer te bezigtigen. (3153)

Op Dingsdag, den 6 November e. k.,

zal ten overstaan van het Vendu-departement publiek worden verkocht:

Een Huis en Erf,

gelegen in blok M, 3de Deel, Sectie 3, sub No. 8, gelegen op RIJSWIJK, verponding Nommer 6011, staande ten name van wijlen ***Evert Jan Hendrik van der Beek*** en ***Clement Marc Chama.***

BATAVIA, 6 October 1860. (3188)

Verkoop

van eenen

HOUTZAAGMOLEN.

Op eenen nader te bepalen dag in de maand *November* aanstaande, zal op publieke veiling alhier worden verkocht:

EEN HOUTZAAGMOLEN-ETABLISSEMENT,

gelegen te Palembang aan de rivier Moesin,

BESTAANDE UIT:

Een stuk grond van 2212 □ roeden, waarop: een Molengebouw van twee steensmuur met pannen gedekt, hebbende eene lengte van 70 voeten bij 36½ voet breedte en 20½ voet hoogte.

Een in het molengebouw in werking zijnde Stoom-Zaagtoestel van 16 paardenkrachten, afkomstig uit de fabriek van den Heer Beijer te *Soerabaija,* met daarbij behoorende veldsmederij en gereedschappen;

Een kleine Zaagtoestel met Circulair Zagen;

Een woonhuis van planken met steenen bijgebouwen, met pannen gedekt.

Twee woningen voor den Ingenieur en Mandoor, van planken met pannen gedekt;

Diverse Werk- en Houtlootsen en verdere Inventaris, eene hoeveelheid van p. m. 2400 BALKEN van verschillende dimensiën en soorten, liggende op het Etablissement.

Nadere informatiën zijn te bekomen te *Palembang* bij den Heer O. E. HEIJDORN en te *Batavia* bij de firma

(3154) CASSALETTE & Co.

ONTVANGEN

per ZEENYMPH:

Ketting-Saucijs
Pekelworst
Rookworst in reusel

in flesschen en in vaatjes.

bij

(3227) WINSSER, DE LANGE & Co.

In Commissie ontvangen:

Zuiver afgewerkte Europeesche

PEDATTIE-ASSEN met BUSSEN,

à ƒ 22,—.

bij

M. BLOK & Co.

(3140) te ***Cheribon.***

Ontvangen:

EENE FRAAIJE PIANINO

van CUIJPERS.

H. M. VAN DORP.

(3158) *Rijswijk.*

LIMBURGER KAAS,

pas aangebragt per Zeenymph,

bij

(3208) WINSSER, DE LANGE & Co.

Ontvangen bij **A. PONS**, *Sluisbrug.*

Dames en Heeren

GLACÉ HANDSCHOENEN.

(3198)

Op nieuw ontvangen per ZEENYMPH:

Het gerenommeerde

DUBBEL PRINCESSE BIER,

regtstreeks uit de Brouwerij „**DE VALK**" te *Amsterdam,*

in heele en halve kruiken,

bij

(3206) WINSSER, DE LANGE & Co.

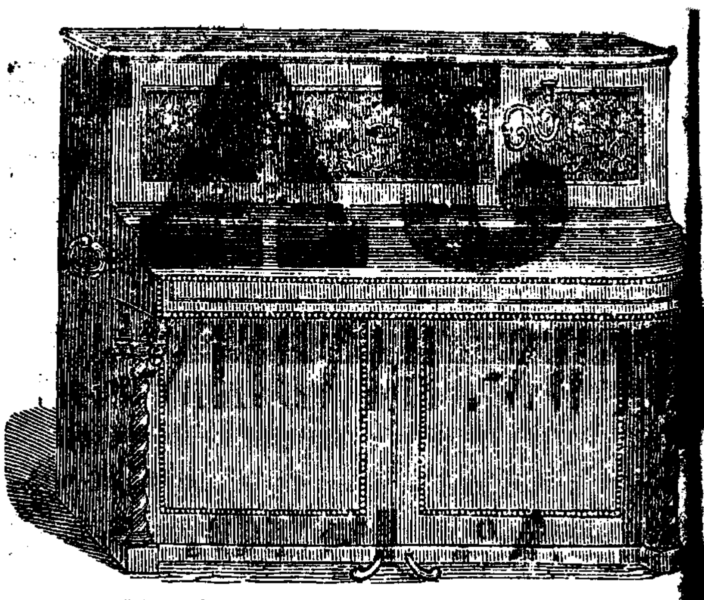

F. BERDEN & C.IE

FAB.T DE PIANOS

A BRUXELLES

Per *Willem Kroonprins der Nederlanden*, **ontvangen en ontpakt**

4 prachtige PIANINO'S

uit bovengenoemde Fabriek.

(3209) CASSALETTE & Co.

Een WEDUWENAAR met een ki[nd] vraagt eene Jufvrouw of Weduwe [...] opvoeding van zijn kind en het w[aar]nemen der huishouding.

Die hiertoe genegen mogten zijn, adresseren zich [...] franco brieven onder letter G, aan het postkantoor [...] Cheribon. (319[.])

Iemand van middelbaren leeftijd, [...] lander van geboorte, onlangs al[...] uit Nederland aangekomen, het I[TA]LIAANSCH BOEKHOUDEN magtig, kunnende [cor]responderen in de FRANSCHE en HOOGDUITSC[HE] TALEN en met het ENGELSCH bekend, zag[...] gaarne geplaatst, hetzij in eene ADMINISTRATIE[...] of LANDELIJKE betrekking.

Adres Lett. B. B. bij den Boekhandelaar H. M. [VAN] DORP, Batavia. (3191)

Debiteuren aan de ondergeteeke[nden] over de jaren 1857, 1858 en 1[859] worden beleefdelijk uitgenoodigd [...] debet voor ultimo December van dit jaar aan te [vol]veren, ten einde ondergeteekenden niet in de on[aan]gename verpligting te stellen de inkassering [...] den weg van regten te moeten bevorderen.

(3155) CASSALETTE & C[o.]

Gevraagd:

EEN STAL OPZIENE[R]

in het

HOTEL DER NEDERLANDEN.

(315[.])

Wordt Gevraagd:

een BOOMKLERK.

Adres **A. Z.** bij

(3137) H. M. VAN DOR[P]

DE PILLEN VAN HOLLOWAY.

Lijdt gij aan droefgeestigheid of aan eene ona[ange]name geneigdheid, om alle zaken van hare kwade [zij]den te beschouwen? Gebruik eene kleine dosis [van] dit zoo opwekkend geneesmiddel, de pillen [hee]len alle mogelijke neerslagtigheid door de kwijn[ende] geestkracht te doen herleven.

Doosjes Pillen à ƒ 1. — ƒ 3. — ƒ 5 —.
Potjes zalf à ƒ 1.— ƒ 3.— ƒ 5.—.

Te Batavia	bij	S. B. van Kleeff & Co.
» Banjoemaas	»	M. S. Cheriman.
» Soeracarta	»	W. Veldman.
» Djocjocarta	»	Buijn & Co.
» Salatiga	»	F. Kruthoffer.
» Tagal	»	Wed. Dort.
» Cheribon	»	W. Galistan.
» Cheribon	»	M. Blok en Co.
» Samarang	»	H. L. Lijon en Co.

de Groot, Kolff & Co. en de hoofd agenten Soesman en C[o.] (318[.])

TE KOOP **Een solide Europesch[e]**

HANDWAGEN,

onlangs hier aangebragt. Te bezigtigen in [het] RINE HOTEL bij den Heer ***Loust.*** (315[.])

Uit de hand te Koop:

eene Wagenverhuurderij

met 60 Paarden, Rijtuigen, Tuigen en verder toebehooren.

Deze Verhuurderij wordt tegen zeer aannemelijke voorwaarden aangeboden, terwijl daarbij ook and[ere] voordeelige revenu's verbonden zijn.

(3138) ABEELEN, DENNISON & Co.

Théatre de Batavia.

Avec la permission de Monsieur le Résident.

Mercredi, 17 Octobre 1860.

Au profit des incendies du 25 Septembre.

Une Représentation de:

DOCTEUR EN HERBE,

Comedie Vaudeville en 2 actes.

Intermède de Chant;

Professeur de Maintien et le feu d'Artifice.

Chansonnettes Comiques par Beaulieu.

Ordre du Spectacle:

1° ACTE DU DOCTEUR EN HERBE.
2° LE PROFESSEUR DE MAINTIEN.
2° ACTE DU DOCTEUR EN HERBE.
LE FEU d'ARTIFICE.

Prix des Places .... ƒ 3,—.
Sous Officiers .... „ 1,—.
Caporals et Soldats ...... „ 0,50.

Le Bureau sera ouvert Mercredi, 17 Octobre de 11 heures du matin et le soir à 7 heures.

On Commencera à 8 heures précies.

Le Directeur,
(3172) COLOMBIER.

LOGE DE STER IN HET OOSTEN.

RECEPTIE

in den derden Graad

Donderdag, 18 October 1860,

des avonds ten 8 ure.

De 2de Secretaris der Loge,
(3186) G. M. W. ZUUR.

Ondergeteekende heeft de eer het geachte publiek te berigten, dat de prijzen der **Zitplaatsen** bij het door hem te geven

Chineesch Waijangspel

zijn verminderd en vastgesteld op:

1. Voor een persoon (man of vrouw) ƒ3,— zilv.
„ „ kind beneden de 10 jaren oud „ 2,— „
2. Voor een persoon (man of vrouw) „ 2,— „
„ „ kind beneden de 10 jaren „ 1,— „
3. Voor een persoon (man of vrouw) „ 1,50 „
„ „ kind beneden de 10 jaren „ 0,50 „
„ „ mannelijke bediende . „ 1,— „
„ „ vrouwelijke „ . „ 0,50 „
„ „ inlander of Inl. vrouw „ 1,50 „
„ „ inlandsch kind oud. „ 0,50 „

LAAUW ENGLAM.

BATAVIA, den 12 October 1860. (3177)

SAMARANGSCHE
SCHOUWBURG-LOTERIJ.

Namens de Directie wordt bekend gemaakt, dat **LOTEN** ook verkrijgbaar zijn,

Batavia, bij den Heer F. H. TIEDEMAN.
Soerabaija, „ „ „ VAN NOORD BORSKI.
Soerakarta, „ „ „ J. A. WILKENS.
Djocjokarta, „ „ „ G. WEIJNSCHENK.
Cheribon, „ „ „ M. BLOK.
Pekalongang, „ „ „ M. NEUMANN.
„ „ „ „ W. VAN RIJCK.
„ „ „ „ N. D. VAN SEIJPE.
„ „ „ „ HERMAN HORNUNG.

De Secretaris,
(3168) W. R. SEVERING.

Per CYCLONE ontvangen:

AMERIKAANSCH MEEL
IN VATEN
en
WATERCRACKERS.

WINSSER, DE LANGE en Co.

TO SUGAR PLANTERS
and others
GEORGE FLETCHER,

Engineer and Sugar Millmaker of Famham place Gravel Lane Southwark London.

Begs respectfully to call the attention of Proprietors, Attorneys and managers of Estates, and all those that are in any way connected with the Manufacture of Sugar, to the great strength and superiority of his steam Engines, Sugar Mills, Juice pumps, Cane and megass Carriers, steam Clarifiers, Simonering Pans, Wrought and Cast Iron Sugar Pans, Steam Boilers of all Kinds, Mill Gearing and water wheels over those in general use, and especially to his Heavy slow specded Sugar Mill, capable of extracting from 65 to 70 ℔ Cent of Juice out of the cane, of which mill he is the sole Inventor having introduced it in to the Island of Cuba in the Year 1837 (in which place he has had many years Experience as a Colonial Engineer) since when it has been in general request in the British, Danish, Spanish and Portuguise Colonies, and has given very great satisfaction, and having had upwards of twenty years practical experience in Machinery for Sugar Estates, begs to state; that any orders he may be favoured with, will be executed in a workmanlike and proper way.

G. F. begs to remark; that his Machinery may not appear cheap at first sight, but when *weight*, strength and quality of workmanship are taken in to consideration, it will be found cheaper ℔ Ton than any other maker, and he further begs to remark; that all those, who have had any practical experience of machinery for Sugar Estates are well aware of the trouble and serious losses that have arisen frequently from cheap and Defective Machinery, hence the desirability of having strong effective and well adapted Machinery! „such as G. F. is in the habit of supplying to his numerous Friends in the before mentioned places" in Conclusion and Considering the importance of the subject G. F. thinks it very proper here to remark that he makes it a general rule to finish everything in his Manufactory not leaving anything to be done on the Estate Excepting the Erection.

Communications addressed direct, or through British Merchants will receive prompt attention.

GEORGE FLETCHER

Engineer and Sugur Mill Manufacture Famham Place Gravel Lane Southwark London.

PRICES OF ENGINES AND BOILERS.

1st *June* 1860.

High Pressure.				Boilers.			Prices.	
Description.	Horse Power.	Diam. of Cylinder.	Length of Stroke.	Diam.	Length.	Number of Tubes.	Engines.	Boilers.
		"	' "	' "	' "		£	£
Diagonal....	12	12	2—6	4—9	18—0	1 Flue.	340	165
„	14	13	2—6	5—0	22—0	1 „	360	180
„	18	15	3—0	5—6	27—0	1 „	460	220
„	25	17	3—0	5—9	27—0	2 „	510	250
„	30	18	3—6	6—0	30—0	2 „	640	310
Column	30	$18\frac{1}{2}$	3—6	6—0	30—0	2 „	840	310
Diagonal....	35	$20\frac{1}{2}$	3—6	Two 5—9	25—0	2 „	700	500
Oscillator...	35	$20\frac{1}{2}$	3—4	Two 5—9	25—0	2 „	600	500
Column......	40	22	4—0	Two 5—9	26—0	2 „	1040	510
„	50	24	4—0	Two 6—0	30—0	2 „	1100	550

Sugar Mills.

Horse Power.	Rollers.		Bearings of Top Roll.		Description of Gearing.	Price.	Weight of Mill and Gearing.
	Diam.	Length.	Diam.	Length.			
	"	"	"	"		£	
12	22	42	$7\frac{1}{2}$	$9\frac{1}{2}$		415	18 Tons.
14	24	48	$8\frac{1}{4}$	$11\frac{1}{2}$	Single.	600	27 „
18	24	54	9	$11\frac{1}{2}$	Compound.	650	29 „
18	26	54	$9\frac{1}{4}$	11	„	700	32 „
25	26	60	$9\frac{1}{2}$	$12\frac{1}{4}$	„	750	$33\frac{1}{2}$ „
30	28	60	$10\frac{1}{2}$	$14\frac{3}{4}$	„	960	44 „
35	28	66	$10\frac{1}{2}$	$14\frac{3}{4}$	„	1060	$48\frac{1}{2}$ „
40	28	72	$10\frac{1}{2}$	$14\frac{3}{4}$	„	1120	51 „
50	30	72	11	15	„	1250	56 „

Packed and delivered for Shipment in either of the Docks in London less 5 ℔cent Discount for Cash.

(3102)

Te Koop:

EEN AANDEEL

in het

BATAVIASCHE PRAAUWVEER.

Te bevragen bij
(3136) HAAGER & SCHUURMAN.

In de nabijheid van Soerabaija wordt op voordeelige voorwaarden te koop aangeboden eene in volle werking zijnde

ARAKFABRIEK

met **vier groote ketels volgens beste modellen** benevens **inventaris geheel compleet**, alsmede voorradige **stroop, rijst, hout, enz.**

Nadere informatiën ten kantore van de Heeren WILSON & Co. te Batavia en
„ „ HILL, BROEKMAN & Co., te Soerabaija,
waar de inventaris ter inzage ligt. (3148)

TE HUUR **Een Huis** in de ***Beerendrechtslaan.***

Adres:
(3190) Mr. H. KLEIN.

TE HUUR Om met primo November te aanvaarden, het HUIS thans bewoond door den Heer **Bogaardt**, Gang-Scott, nabij Koningsplein.

Te bevragen bij
(3202) W. L. VAN SLOOTEN, qq.

DE PRINS VAN ORANJE.
IJZERGIETERIJ

Fabriek van Stoom- en andere Werktuigen

van de

Wed. A. STERKMAN & ZOON te 's Hage.

In bovengemelde Fabriek worden vervaardigd alle soorten van **Stoom-** en andere **Werktuigen** van allerlei aard en van alle dimensien, die met de beste Nederlandsche en Buitenlandsche Fabriekaten kunnen wedijveren.

Alle soorten van gegoten IJzerwerken van elken omvang als: PENDOPPO'S, TABAKS-LOODSEN, HUIZEN, BRUGGEN, (OPHAAL-DRAAI), POMPEN, HUIS- en SALON-ORNAMENTEN, TUINSIERADEN en IJZEREN MEUBELEN, BOUWKUNDIGE ORNAMENTEN, LANTAARNPALEN, KLEERENSTANDAARDS, HEKWERKEN, CONSOLES, MONUMENTEN, enz., in het kort alle voorwerpen die voor eene vervaardiging in ijzer vatbaar zijn.

De ondergeteekenden tot agenten van opgemelden fabriek voor geheel Ned.-Indië benoemd zijnde, nemen de vrijheid de algemeene aandacht hierop te vestigen.

Zij zijn bereid tot het geven van alle mogelijk inlichtingen en het aannemen van bestellingen die binnen den kortst mogelijken tijd en volgens op te geven teekeningen zullen worden uitgevoerd.

Een groot aantal teekeningen ligt ten hunnen kantore voor belangstellenden ter bezigtiging.

(3156) SCHIMMELPENNINCK & Co.

1861.

KANTOOR AGENDA. ƒ 5.—
OPGEPLAKTE KANTOOR-ALMANAK „ 1.50
ONOPGEPLAKTE, IDEM „ 1.—
Opgeplakte KLEINER, IDEM „ 1.—

Verkrijgbaar bij
H. M. VAN DORP,
(3144) te *Batavia.*

H. M. VAN DORP, Batavia,
STAD en RIJSWIJK.

Ontvangen:

GROOTBOEK EN JOURNAAL,

GROOT en KLEIN FORMAAT,

KASBOEKEN,

Rekening-Courant en Factuurboeken,

alsmede eene GROOTE VERSCHEIDENHEID van allerlei

BIJBOEKEN EN NOTITIEBOEKEN

en

Kantoor- en Schrijfbehoeften.

(3112)

AANTEEKENINGEN betreffende eene reis door de Molukken van Zijne Excellentie de G. G. Mr. DUIJMAER VAN TWIST. . . . ƒ 3.—
BLEEKER, Reis door de Molukken 2d. „ 10
Ambonsche Rariteitkamer . . 1d. folio ƒ 12.
Te bekomen bij H. M. VAN DORP,
(3168)

LITHOGRAPHISCH ETABLISSEMENT

van

H. M. VAN DORP, te Batavia,

ter vervaardiging van

Visite-Kaartjes, Wissels, Plaatwerk, Kaarten, Etiquetten van Wijn, Bier, Cognac, etc., en verder allerlei **Handelspapier**, in KLEUREN en GOUD of ZILVER naar verkiezing.

(3114)

Muziekhandel van H. M. VAN DORP op Rijswijk.

ONTVANGEN:

AUBER, Le domino Noir, Ouverture et airs, arrangés pour le pianoforte, par Hummel.

HERZ, Fantaisie pour les Huguenots.

HUMMEL, Grand concert pour le pianoforte, op. 85 (A mol.) (3151)

Nederlandsche STAATSLOTERIJ.

M. Polak & Zoon,

gedelegeerde 1ste klasse te 's Hage.

243ste STAATSLOTERIJ, groot *f* 990.000.—

bestaande uit:

20.000 LOTEN, 10.000 PRIJZEN en 2 PREMIEN.

Hoogste Prijzen *f* 100,000.- *f* 50,000.- twee van *f* 25,000.-, twee van 20,000.- en een premie van *f* 30,000.- aan de laatste uitkomende de 60 hoogste prijzen.

Bestellingen op Loten in de 243 en volgende trekkingen worden voortdurend door den ondergeteekende tegen vooruit betaling aangenomen:

Een Heel Lot . . .	***f* 100.—**
Een Halve „ . . .	„ **50.—**
Een Vijfde „ . . .	„ **20.—**

door

H. M. VAN DORP, *Boekhandelaar.*

Batavia, 1860. (3128)

LOTERIJ-OEWANG.

Bernama:

Nederlands. Staats-Loterij,

BESARNJA

***f* 990,000,— roepia,**

Njang nanti di tarek di Kantornja Toewan

M. POLAK,

di 's Gravenhage, (Negri Wollanda),

Njang boleh dapat dia poenja Nommor deri ini Loterij di Batawie sama Toewan

H. M. VAN DORP,

njang berkwasa deri inie Loterij:

Satoe nommor	*f* 100.—
Satenga „	„ 50.—
Lima bagian satoe nommor	„ 20.—

(3122)

Batavia

PLAN VAN DE REEDE.	*f* 3,—
„ „ „ STAD, gekl. . . .	„ 8,—
„ „ „ „ zwart. . . .	„ 6,—
ALBUM VAN BATAVIA, 12 platen. .	„ 12,—
WEITZEL. Batavia.	„ 5,—

Te bekomen bij

(3111) H. M. VAN DORP,

In de Stad en op Rijswijk.

Boekhandel: G. KOLFF & Co.,

Batavia.

Ontvangen:

ALGEMEENE LAND- en ZEEKAART der Nederlandsch Overzeesche Bezittingen (2 Ned. El breed), keurig op linnen en rollen geplakt en vernist. . . . . *f* 30,—

WERELDKAART, naar de laatste ontdekkingen opgedragen aan de N. H. Maatschappij, opgemaakt als voorgaande. . . . . . *f* 30,—

Beide **Kaarten** zijn een sieraad en onmisbaar in kartoor en schoolvertrekken.

SCHOOLKAARTEN van alle werelddeelen en landen.

AARD- en HEMEL-GLOBES; TELLURIUMS.

Prijs-Courant gratis te bekomen bij

(3141) G. KOLFF & Co.

Wij ondergeteekenden, passagiers van het Nederlandsche barkschip *Landbouw* gezagvoerder P. A. KLEIJNENBERG, betuigen ZED. langs dezen weg onzen opregten dank voor de heusche en allezins aangename behandeling, gedurende onzen overtogt naar hier ondervonden. Ook de stuurlieden, die het hunne bijbragten tot veraangenaming van de reis, bieden wij gaarne een woord van dank aan.

Wij meenen deze gelegenheid niet voorbij te mogen laten gaan, zonder den Heer KLEIJNENBERG en genoemden bodem ten sterkste aan te bevelen aan allen, die een goede gelegenheid zoeken om te repatriëren.

J. C. STEENBERGEN en Echtgenoot.
J. C. VAN DEN BOR en Echtgenoot.
D. A. W. SCHUURMAN.
G. van GENNEP.
M. S. VAN BULDEREN.

BATAVIA, den 8 October 1860. (3159)

Naar Singapore.

Het vertrek van het Stoomschip

KONINGIN DER NEDERLANDEN,

is bepaald voor de volgende MAANDEN, als:

OCTOBER,	**den 15den.**
NOVEMBER,	**„ 15den.**
DECEMBER.	**„ 15den.**

Nadere inlichtingen te bekomen ten kantore der Ned. Ind. Stoomboot Maatschappij

(3145) MACLAINE, WATSON & Co.,

Directeuren.

PASSAGE NAAR LONDEN

wordt aangeboden met het snelzeilend Eng. Barkschip

Richard Thornton,

Kapt. SINCLAIR.

Deze bodem neemt zijne Lading te Batavia in, en zal in de laatste dagen der maand October, regtstreeks van hier vertrekken.

Adres bij

de Agenten,

(3187) MARTIN, DYCE & Co.

PASSAGE NAAR NEDERLAND

wordt aangeboden met het fraaije Extra Snelzeilend NED. CLIPPER BARKSCHIP

TOLLENS,

kapitein **VAN ROSSEN.**

Deze bodem wordt tegen het einde dezer maand van Cheribon terug verwacht en zal dan dadelijk na aankomst regtstreeks naar Rotterdam vertrekken.

Adres bij

De Agenten,

BüSING, SCHRöDER & Co.

(3199) en bij SAPORTAS & Co. *Cheribon.*

Stoomschip

PRINS VAN ORANJE.

Het vertrek van dit Stoomschip van BATAVIA direct naar SOERABAIJA is bepaald als volgt:

Op ZATURDAG, den 20sten October.
DINGSDAG, „ 30sten do.

Voor Vracht en Passage gelieve men zich te adresseren bij

De Agenten,

(3185) MORGAN, MELBOURN & Co.

Stoomboot Oenarang.

Het vertrek dezer boot is bepaald op den ***15den October*** e. k., des morgens ten 8 ure precies.

Informatiën bij

de Agenten,

(3184) LANDBERG, BEZOET DE BIE & Co.

Den 17den dezer vertrekt de Stoomboot

SAMARANGPACKET

over **Cheribon** en **Tagal** naar **Samarang** en terug.

De Agenten,

(3197) BUIJS, JACOBSEN & Co.

13 October 1860.

Het vertrek van de Stoomboo

SAMARANG PACKET,

is bepaald op den **26 October** naar

Samarang via Cheribon.

De Agenten,

(3183) BUIJS, JACOBSEN & Co

PASSAGE NAAR NEDERLAND.

wordt aangeboden met het Snelzeilend S

JACOB ROGGEVEEN,

Kapt. J. VOS VAN MARKEN

deze bodem is daarvoor uitmuntend ingerigt en tegen het einde dezer maand van hier vertrek

Nadere informatiën bij

De Agenten,

(3176) J. CEZARD & C

Met het Nederlandsch Schi

„NOACH",

Kapitein P. WIERIKSX,

wordt Passage naar Nederland aangeboden. bodem heeft zeer luchtige inrigtingen voor Passa vaart een geexamineerden Scheepsdoctor, en zal de laatste helft dezer maand van hier vertrekken

Nadere informatiën zijn te bekomen bij

de Agenten,

(3173) B. KOPERSMIT & C

Het Schip **HAAMSTEDE,** **H. H. de Boer,** van de kust gekomen zijnde, biedt nog gelege aan voor den overvoer van 2 @ 3 passagier binnen een week te vertrekken naar Rotterdam.

Nadere informatiën bij

De Agenten,

(3167) VAN OMMEREN, RUEB

MET HET NEDERL. CLIPPERSCHIP

ELECTRA

Kapt. **H. Wegman,**

bestaat nog gelegenheid voor PASSAGE NAAR NE LAND. Dit schip wordt dezer dagen alhier v kust terug verwacht, om tegen het einde der regtstreeks naar Amsterdam te vertrekken.

De Agenten,

(3179) MACLAINE, WATSON & C

PASSAGE NAAR NEDERLAND:

via Padang,

wordt aangeboden met het gunstig bek Barkschip

SENIOR

Kapt. ***K. L. Swart.***

Hetzelve zal binnen 8 of 10 dagen van hie *Padang* verzeilen om aldaar de rest zijner intenemen en dan regtstreeks naar **Amster** te vertrekken.

Het schip is uitmundend ingerigt voor pass en heeft een bekwaam **Geneesheer** aan boor

Nadere informatiën bij

de Agente

C. BAHRE G. KIN

(31

Passage pour la Fran

Le beau Clipper Français, fin voilier 1ère C

LE TOURNY

Capitaine **MOREAU,**

partira vers le 20 du mois courant de B pour Bordeaux, et pourra prendre quatre passagers. Un Médecin se trouve à bor

Pour de plus amples informations, 's adresser

aux Agents,

(3142) DüMMLER & C

VRACHT EN PASSAGE NAAR PADA

wordt aangeboden met het Ned. Ba

SENIOR

Kapt. **K. L. Swart,**

om binnen 8 of 10 dagen van hier te vertr

Adres bij *de Agenten,*

(3159) C. BAHRE & G. KINDE

Naar Soerabaija dire

wordt VRACHT en PASSAGE aangebod met het Ned. Schip

ARGUS

Kapitein **J. B. Smit,**

om tegen het einde der volgende week te

(3201) B. KOPERSMIT & Co.

EERSTE BIJVOEGSEL

behoorende bij den

JAVA-BODE,

van Zaturdag 13 October, 1860, N°. 82.

IN NAAM DES KONINGS!

GOUVERNEUR-GENERAAL VAN NEDERLANDSCH-INDIE,

Den Raad van *Nederlandsch-Indie* gehoord,

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, Salut!

doet te weten:

Hij, het wenschelijk achtende te voorzien in de ondervonwordende moeijelijkheden bij de behoorlijke zamenstelling van ndraden in de residentie Wester-afdeeling van Borneo, ten ge van het ongenoegzaam getal van van de leden, bij ziekwezigheid of verhindering wegens andere redenen van eenihunner, waardoor de landraden geene zitting kunnen houden; ttende op de artikelen 20, 29, 31 en 33 van het Reglement t beleid der Regering van Nederlandsch-Indie;

eft goedgevonden en verstaan:

telijk: Art. 49 van het provisioneel reglement op de admi- der policie en civiele kriminele regtsvordering onder de ers en Chinezen ter Westkust van Borneo, welke onder de dictie van het Nederlandsch-Indisch Gouvernement sorteren, esteld bij resolutie van 24 December 1825 no. 6, wordt gd als volgt:

n elk gewest of afdeeling, waar een landraad is opgerigt, is zamengesteld uit het hoofd van gewestelijk of plaatselijk tuur als voorzitter, uit den op hem in rang volgenden civielen btenaar als griffier, voorts uit zoo vele gewone en buitengee leden, als elk jaar door den Gouverneur-Generaal, op voorgt van den resident, zullen worden benoemd, en uit den priester, opziener der policie en den Maleischen schrijver."

tweede: Deze ordonnancie treedt in werking met den dag, op het staatsblad van Nederlandsch-Indie, waarin zij is open, ter Westkust van Borneo ontvangen wordt.

opdat niemand hiervan onwetendheid voorwende, zal deze t staatsblad van Nederlandsch-Indie geplaatst, en voor zooveel g, in de inlandsche en Chinesche talen aangeplakt worden. ast en beveelt voorts, dat alle hooge en lage kollegien en naren, officieren en justicieren, ieder voor zooveel hem aanaan de stipte naleving dezer de hand zullen houden, zonder iking of aanzien des persoons.

daan te Batavia, den 6den October 1860.

CHS. F. PAHUD.

De Algemeene Sekretaris,

A. LOUDON.

tsblad no. 91.)

IN NAAM DES KONINGS!

GOUVERNEUR-GENERAAL VAN NEDERLANDSCH-INDIE,

Den Raad van *Nederlandsch-Indie* gehoord;

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, Salut!

doet te weten:

Hij, in overweging genomen hebbende de noodzakelijk-, om de opvolging van het bepaalde bij art. 13, 4e lid, n art. 15, 2e lid, van het Reglement op het houden en iken van paarden en rijtuigen op Java en Madura (staats-1853 no. 100) alsnog door eene strafbepaling te verzekeren; lettende op de artikelen 20, 29, 31 en 33 van het Reglet op het beleid der Regering in Nederlandsch-Indie;

eft goedgevonden en verstaan: Met wijziging en aanvulling van Reglement op het houden en gebruiken van paarden en rijn op Java en Madura, vastgesteld bij publikatie van 20 Decem-1853, (staatsblad no. 100).

rstelijk: Te verklaren, dat het 5e lid van § *b*, van art. n genoemd reglement, luidende:

van den tweeden en derden volzin van art. 13. « moet worgelezen:

van den tweeden en vierden volzin van art. 13. «

tweede: Te bepalen, dat overtredingen van art. 15, 2e van het aangehaalde reglement zullen worden gestraft met raf bij art. § *a* vastgesteld.

opdat niemand hiervan onwetendheid voorwende, zal deze in het blad van Nederlandsch-Indie geplaatst, en, voor zoo veel g, in de Inlandsche en Chinesche talen aangeplakt worden. ast en beveelt voorts, dat alle hooge en lage kollegien en naren, officieren en Justicieren, ieder voor zoo veel hem aat, aan de stipte naleving dezer de hand zullen houden, er oogluiking of aanzien des persoons.

edaan te Batavia, den 6den October 1860.

CHS. F. PAHUD.

De Algemeene Sekretaris,

A. LOUDON.

tsblad no. 92.)

EXTRACT *uit het Register der Besluiten van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indie.*

BUITENZORG, *den* 8*sten September* 1860. (No. 10).

Staatsblad no. 98.)

en de missive van den Minister van Staat, Minister van ien, van 8 Augustus 1860, La. A, No. 5/878;

lezen, enz.

goedgevonden en verstaan:

chtens magtiging des Konings, ten vervolge van het be- van 8 Mei 1860, no. 9, (staatsblad no. 41), alsnog voor de t der gouvernements telegrafen in Nederlandsch-Indie speci-n behoeve van lijnen naar Muntok, Singapore en Palembang, staan:

adjunkt-ingenieur op eene bezoldiging van	*f*	6,000	's jaars.
telegrafist 1e klasse op	»	3,600	»
telegrafisten 2e klasse, ieder op *f* 2,400			
jaars, te zamen	»	9,600	»
telegrafisten 3e klasse, ieder op *f* 1,500			
jaars, of te zamen	»	7,500	»
inlandsch personeel, bestellers	»	1,008	»
kantoor- en schrijfbehoeften	»	660	»
Te zamen .	*f*	28,368.—	

cht- *en twintig duizend drie honderd acht- en zestig gulden*) rs.

chrift, enz

Ter ordonnancie van den Gouverneur-Generaal:

De Algemeene Sekretaris,

A. LOUDON.

Koninklijk besluit van den 25sten Julij 1860 no. 56, is bed tot adpirant-ingenieur van den waterstaat en 's lands burgeropenbare werken in Nederlandsch-Indie, de civiele ingenieur Westerbaan Muurling.

Civiel Departement.

Ontslagen:

zijn verzoek, eervol, uit 's lands dienst, met behoud van regt op pensioen, de raadsheer in het hoog-geregtshof van Nederlandsch-Indie mr. F. H. E. Schusler.

Eervol, uit hunne betrekking, de waarnemend landbouwkundige chemist D. W. Rost van Tonningen, onder toekenning van wachtgeld, en de tweede adsistent bij het landbouw-scheikundig laboratorium te Buitenzorg K. W. van Gorkum; en zulks ten gevolge van de opheffing der inrigting voor de agricultuurchemie te Buitenzorg.

(Ten gevolge eener misstelling in de vorige mededeeling wordt dit berigt herplaatst.)

Benoemd:

Tot sekretaris, tevens lid van het bestuur van het protestantsche wees- en armhuis te Samarang mr. H. C M. van Kervel, substituut-griffier bij den raad van justitie aldaar.

Militair Departement.

Verleend:

Een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den eersten luitenant der infanterie F. J. L. M. Z. baron von Tengnagell.

Benoemd:

Tot adjudant bij het 2de bataillon infanterie, de eerste luitenant W. N. Verlegh, van het korps pupillen.

Tot adjudant bij den militairen kommandant van Palembang, de eerste luitenant der infanterie G. C. E. van Daalen, met bepaling, dat hij als zoodanig bij zijn wapen zal worden gevoerd à la suite.

Marine Departement.

Magtiging verleend.

Om den officier van administratie der derde klasse bij de Nederlandsche marine C. Fuhri, te stellen ter beschikking van de militaire administratie bij de landmagt in Nederlandsch-Indie.

ADVERTENTIEN.

POSTKANTOOR.

De Direkteur der Posterijen herinnert bij deze belanghebbenden dat, de eerste mailstoomer in October den 15den zullende vertrekken, de brievenpakketten daarmede te verzenden, bij 't Postkantoor te Weltevreden zullen worden gesloten, op

Zondag den 14den October aanst.

des avonds te 8 uren, voor Europa, Britsch-Indië, China, enz., enz.

Benevens voor Banka, Palembang, Biliton en Riouw.

Met referte aan de advertentie van den direkteur der produkten en civiele magazijnen, geplaatst in de Javasche courant van den 26sten September 1860 no. 77, maakt de Resident van Batavia bij deze aan belanghebbenden bekend, dat de daarbij bedoelde uitbesteding voor de levering van het gedurende 1862 benoodigde PAPIER ten dienste van 's LANDS-DRUKKERIJ en het KLEIN-ZEGEL, ten zijne bureele zal worden gehouden op Vrijdag den 23sten November aanstaande.

De resident van Pekalongan maakt bij deze bekend, dat op Maandag den 22 October 1860 des voormiddags te negen uren, op het residentie kantoor te Pekalongan, in het openbaar zal worden uitbesteed, de levering van laadpraauwen tot den overvoer van gouvernements goederen, produkten en gelden van 's lands pakhuizen te Pekalongan, naar boord van de schepen ter reede aldaar, zoo mede tot afhaal van boord der schepen en overvoer naar 's lands pakhuizen te Pekalongan van het zout en andere gouvernements goederen, produkten en gelden.

En zulks op dezelfde voorwaarden als door den direkteur der produkten en civiele magazijnen zijn bekend gemaakt in de Javasche courant van Zaturdag den 22 Januarij 1859 no. 7; met wijziging in zoo ver, dat die uitbesteding tweeledig zal worden gedaan, namelijk voor één en voor drie jaren, of voor het jaar 1861 en daarna voor de jaren 1861, 1862 en 1863.

Eerste oproeping.

In voldoening aan het bepaalde bij art. 555 van het wetboek van koophandel maakt de ambtenaar, belast met het beheer der strandvonderij te Muntok bekend:

Dat alhier van Lepar zijn aangebragt, goederen afkomstig van het verongelukte schip *Intrepid* als:

52 rollen Chinesche matten, ½ vat olie, ½ vat teer en 3½ kisten steranijs, en

Dat in straat Banka nabij de Nangka eilanden zijn opgevischt en alhier aangebragt 27 heele blikken crepe kruid, 1 kris, 5 zagen, 2 bijtels, 2 blikken emmers, 2 paren mandwerk, 5 do. borden, 10 do. kleine borden, 7 do. kopjes, 1 gewigt, 1 zeil, 1 handboei, 51 stuks inl. doodkistplanken.

Degenen welke vermeenen eenige aanspraak op bovengenoemde goederen te hebben, kunnen zich vervoegen ten kantore van den resident van Banka of bij den Ambtenaar voornoemd.

VENDUTIEN.

Op Maandag, den 15 October, voor de toko van Gebrs Veit. op Passer Senin.

en

Voor het kommissiehuis van J. Speet.

Op Dingsdag, den 16 October, voor het woonhuis van den heer Lastdrager, door J. Speet.

en

Hout-vendutie door John Pryce & Co.

Op Woensdag den 17 October, van den boedel van wijlen njonja Tanaim door van Slooten Morgan & Co.

en

Voor het kommissiehuis van Abeelen, Dennison & Co.

Donderdag, den 18 October, voor het lokaal der Weeskamer.

en

Voor het kommissiehuis van Cassalette & Co.

Vrijdag, den 19 October, voor het kommissiehuis van van Slooten, Morgan & Co.

Zaturdag, den 20 October, Pandgoederen aan de beurs.

Oproeping van Crediteuren.

In de Javasche Courant van Woensdag jl. worden opgeroepen de debiteuren en crediteuren in de navolgende boedels:

Door de Agenten der Bataviasche Weeskamer te Muntok, van wijlen C. A. L. von Ranzow.

Door de Agenten der Soerabaijasche Weeskamer te Pasoeroean, van wijlen H. E. A. Schneck.

Vertrekkende Personen.

C. Lucas en echtgenoot. — L. A. Galle.

Aangekomen Vreemdelingen.

van den 10den tot en met den 12den October.

MARINE HOTEL. L. W. Kern en Echt., van Batavia. — R. Wara, van de Reede. — J. C. Deidler, van Idem. — C. van Lawick, van Soerabaija. — E. Bargman, van Singapore. — F. J. Jaski, van Tagal. — D. J. Kraan, van Amsterdam. — G. Wiegmink, van Idem. — L. D. Hordt en familie, van Idem. — Lichman van Koningsfeld, van Idem. — D. D. Ouwehand, van Singapore.

JAVA HOTEL. G. A. Wegener, van Soerabaija. — Th. Keijzer, van Rembang. — L. F. Mulder, van Idem. — J. L. de Haan, van Soerabaija. — H. H. de Boer, van Tagal. — H. Hagers, van Samarang. — W. van Aalburg, van Singapore.

Een man des oorlogs over den oorlog.

II.

Kennen wij den oorlog een paats toe in de rij der faktoren, die zamen moeten werken, om de menschheid te vormen en op te voeden en haar alzoo hare bestemming nader te brengen, en erkennen wij daardoor, dat hij nut, groot, onberekenbaar nut heeft gesticht, van den anderen kant ziet het menschelijk oog met weemoed op de stroomen menschenbloed, in den krijg vergoten, op dooden en gekwetsten, op weduwen en weezen neder, en bejammert men het, dat de beschaving en hare zegepraal zoovele en zulke bloedige offers eischen.

Deze bedenking is onzes inziens voldoende, om als van zelf aan ieder, die genoodzaakt is oorlog te voeren, de verpligting op te leggen, den krijg zoo min mogelijk bloedig te doen zijn, en de jammeren, die hij noodwendig meevoert, niet noodeloos te verzwaren. En toch als wij de geschiedenis nagaan, treft ons tal van bladzijden met gruwzame wreedheid bezoedeld, treft ons menig gevierde naam, aan wien niemand ter wereld den roem der dapperheid, der volharding, des beleids zal betwisten, maar wiens glans bezwalkt wordt door bloedvlekken, die vermeden hadden kunnen worden. Wel verre van het met den engelschen wijsgeer Locke eens te zijn, die zich tegen de beoefening der geschiedenis verlaart, omdat zij hare beoefenaars tot wreedheid spoort, houden wij het er voor, dat de beschrijving der zoo menigwerf in den oorlog gepleegde gruwelen het harte tot medelijden stemt en het zich doet afwenden van de bewerkers dier gruwelen.

Daarom doet het ons goed, dat er een stem uitgaat van een legerhoofd, die menschelijkheid in den oorlog predikt, die er op aandringt, dat de gevolgen des oorlogs zoo min mogelijk schadelijk worden gemaakt. Maar hierin ligt volstrekt niet opgesloten, dat men niet met energie zou moeten handelen, alsof menschelijkheid en slapheid hetzelfde zouden zijn. Het eigen voorbeeld des bevelhebbers, het laatst in den 2den Bonischen veldtogt, heeft schitterend bewezen, dat het hem in geenen deele mangelt aan energie. Evenwel moet deze raad met voorzigtigheid en takt worden opgevolgd, want hier in Indie hebben wij te strijden met onbeschaafde volken, die weinig of geen begrip hebben van volkenregt, maar die wij daarom ook des te ligter vrees aanjagen en ontzag inboezemen. Zoo komt het ons ook bedenkelijk voor, om bv. te Bandjermassing, waar nog altoos de strijd voortduurt, een kampong aan te vallen, waaruit de bevolking vlugt naar 't ondoordringbaar woud, en dan onverrigter zake af te trekken en den daar opgestapelden voorraad onaangerand te laten, zoodat de inwoners na 't vertrek der troepen alles vinden, gelijk zij het verlaten hebben en op nieuw ons gezag kunnen tarten. Om hierin menschelijk en krachtig tevens te werk te gaan, zou men een voldoend aantal troepen moeten beschikbaar hebben, om die streken te bezetten, en na zich overtuigd te hebben van de onderwerping der bevolking, haar tegen de oproerlingen, d. i. de hoofden, te beschermen. Want alle oorlog, die wij hier voeren, is gelijk de generaal het juist uitdrukt, tweederlei: oproerige onderdanen tot onderwerping te brengen of vrije volkeren mildere beginselen van bestuur en internationale betrekkingen op te leggen. Daarbij, en men verlieze dit nimmer uit het oog, wij voeren hier geen strijd tegen een volk, maar tegen enkele invloedrijke personen, hoofden, vorsten of dweepzieke priesters, die de bevolking dwingen tot verzet. Herinnert u alleen de verklaringen, in den jongsten tijd zoo dikwijls op Borneo door kampong- en dessahoofden afgelegd, dat de bevolking *uit vrees* met de oproerlingen had geheuld. Dit moet derhalve het doel zijn van iederen bevelhebber eener expeditie, de hoofden meester te worden of hen onschadelijk te maken. Geraakt pangeran Antasari heden in onze magt, dan is over weinig dagen de geheele opstand geëindigd. De bevolking verzet zich niet tegen ons gezag, of het moet er toe geperst worden door ongehoorde mishandeling en knevelarij, zoodat zij tot wanhoop geraakt. Dit gelooven wij zal wel nergens het geval zijn, omdat wij ons overtuigd houden. dat het slechtste europeesch bestuur nog oneindig beter is dan het beste inlandsche. Dit laatste toch beschikt naar welgevallen over den eigendom des onderdaans, tot in het heiligste wat hij bezit, vrouw en kind, laat het hem niet zeker. Vrijheid en bescherming van persoon en goederen heeft hij daar niet, onder ons bestuur wel. Om deze reden gelooven wij, dat het goed zou zijn, om van lieverlede het europeesch bestuur uittebreiden en het inlandsche in te krimpen, de regenten zooveel mogelijk te verminderen, totdat de laatste verdwijnt. Zorgt daarbij de regering voor de ontwikkeling der bevolking, niet alleen wat hunne verstandelijke, maar ook wat hunne zedelijk-godsdienstige ontwikkeling aangaat, dan zal zij niet meer het oor leenen aan de bedriegelijke stem van fanatieke priesters, die in plaats van vrede en zegen te verspreiden, jammer en ellende brengen.

Elk volk heeft een taak te vervullen hier op aarde, en op alle beschaafde volken rust de heilige pligt, hunne beschaving meê te deelen aan onbeschaafde. Wij zullen niet in een onderzoek treden der vraag, of en in hoeverre deze pligt wordt beoefend, wij wijzen er alleen op en bevelen haar aan. Dit is zeker, dat men meer had kunnen en kan doen. Moge weldra waar nog niets is geschied, een aanvang worden gemaakt, en waar deze reeds bestaat, moge men daar met kracht doorwerken.

Wij eindigen onze beschouwing met den wensch, dat het hoe langs zoo minder noodzakelijk worde in deze gewesten om oorlog te voeren, dat wanneer dit het geval mogt zijn, hij zoo weinig mogelijk bloed koste, en dat menschelijkheid, gepaard met kracht en dapperheid, steeds de geest zij en blijve van ons indisch leger, waaraan wij altoos aanvoerders wenschen met zulk een geest bezield.

Een zeldzaam aanbod.

Daar wij krachtens onze betrekking geroepen zijn, overal en altoos, waar en wanneer zich de gelegenheid moge opdoen, het goede te bevorderen, haasten wij ons het publiek, en in 't bijzonder de *faktorij der nederlandsche handelmaatschappij*, de *Javasche bank* en de *groote handelshuizen* in Indië, benevens *de indische regering*, vooral *Z. E. den Gouverneur Generaal* en de *Raden van Ned. Indië*, opmerkzaam te maken op de volgende advertentie, voorkomende in no. 253 van het *Amsterdamsch Handels-en Effectenblad*, welke woordelijk luidt als volgt:

„**Eenige jongelieden** van goede Familiën, met den Groothandel in het algemeen genoegzaam bekend, de Moderne Talen volkomen magtig, en in staat om daarin te corresponderen, zijn geneigd om naar de **Nederlandsche Koloniën** te vertrekken, om daar vaste honorable en lucratieve Betrekkingen te bekleeden. Zij kunnen de beste getuigenissen produceren. Men adressere zich met franco, maar eigenhandig geteekende Brieven, onder het Motto: „ **Koloniën**" aan het Bureau van dit Blad."

Hebben wij geen regt, als wij dit „ een zeldzaam aanbod" noemen? Dat men er van profitere, en deze jonge veelbelovende krachten zoo spoedig per mail ontbiede. Zij zullen natuurlijk de kolonie in bloei doen toenemen, daar is geen twijfel aan. Als eenige betrekkingen, waarmee die jongelieden konden *beginnen*, noemen wij *lid van de een of andere groote firma, aanzienlijke betrekkingen* bij de Javasche bank of de Handelmaatschappij, enz.

Mogt de indische regering, naar wij hopen en waaraan we niet durven twijfelen, ook genegen zijn van dit „ genereus en belangeloos" aanbod gebruik te maken, dan zou zij hun de betrekking van *direkteur* van 't een of ander *departement*, van *lid* in *den Raad van Indië* en dergelijke, daarmee gelijkstaande betrekkingen kunnen aanbieden. 't Spreekt van zelf, dat zulke talenten, zoo hunner waarde bewust, onmiddelijk op een standpunt moeten geplaatst worden, waar zij „ hun licht kunnen laten schijnen voor de menschen", en daarom raden wij ieder aan, ter voorkoming van noodelooze moeite en weggeworpen briefport, hun geen betrekking beneden de *f* 1000.— zuiver inkomen 's maands aan te bieden. Dat men zich dus haaste, nog met deze mail, met een volgende zou het welligt te laat zijn. Indië zich hunne spoedige komst hopend en met vurig verlangen te gemoet.

Overzigt van het gebeurde in Nederlandsch-Indië.

Batavia, 14 October. Tweemaal sints ons vorig overzigt werden de bewoners der hoofdplaats door brand verontrust, die men gelukkig telkens spoedig meester werd, en waarbij zich de schade alleen bepaalde tot huizen en wat zij bevatten. Doch de aandacht werd spoedig van deze beide ongelukken afgeleid door het berigt, dat de van America terugkeerende Japansche ambassade Batavia zou aandoen en een bezoek brengen aan den Gouverneur-Generaal. De *Niagara*, het Americaansch fregat, kwam hier ter reede en de Japannezen werden deftig van boord gehaald en naar Weltevreden gebragt, waar de voornaamste hoofden van het gezantschap door Z. E. ten gehoore zijn ontvangen. Een groot deel van het Bataviaasch publiek, dat nog nooit Japannezen gezien had, profiteerde van deze gelegenheid, om hen eens in oogenschouw te nemen, maar hun uiterlijk voorkomen viel niet bijzonder mee. Over 't geheel waren het niets beteekenende gelaatstrekken, en waren de meesten door de pokken geschonden, weshalve wij gelooven, dat een regement vaccinateurs van een scheepslading koepokstof voorzien, voor de Japannezen niet verwerpelijk zou zijn. Naar men zegt is de receptie door den Gouverneur-Generaal koel geweest, en daarom zeer goed. Na afloop der audientie is hun door den americaanschen consul een dejeuner aangeboden, en des namiddags zijn zij weer naar boord teruggekeerd.

De maatschappij van nijverheid heeft een allezins gelukkig denkbeeld uitgesproken, te weten het chemisch onderzoek van handelsartikelen, waaronder grove vervalschingen worden aangetroffen. Wij hopen dat ieder, die daartoe in de gelegenheid is, medewerke ter bereiking van dit doel, opdat er een eind kome aan die vervalschingen, die dikwijls tot in 't ongeloofelijke gaan.

Voor 't overige is van Batavia niets bijzonders te vermelden. De zaak der vrije kultuur in Rembang en Cheribon wacht ophelderingen van het ingesteld onderzoek, dat nog niets van zich laat hooren. De suikerkontrakten zijn uitvoerig besproken en daarmede is het voor 't oogenblik afgedaan. De met de voorlaatste mail hier aangebragte besluiten van den minister van van kolonien betrekkelijk het oprigten eener industrieschool te Soerabaija, enz. hebben algemeen genoegen gedaan.

Nu men in Nederland een spoorwegwet heeft, dunkt het ons niet ondienstig, ook Java aan te bevelen, waar de middelen van kommunikatie, zooals overbekend is, nog oneindig veel te wenschen overlaten. Als een staaltje, waartoe die gebrekkige gemeenschapsmiddelen leiden, vermelden wij een uitbesteding te Soerabaija van gouvernementswege van houtwerken, die onlangs heeft plaatsgehad; en waarbij die overvoer is aangenomen, o. a. tegen 115 pCt. van de tariefswaarde.

Van Bandjermassing zijn geen gunstige tijdingen, indien de ontvangen telegrammen althans waarheid bevatten, waaraan wij bijna niet meer durven twijfelen. Volgens deze berigten zouden de onzen bij een aanval op een benting zijn teruggeslagen, waarbij kapt. Koch sneuvelde en de luitenants van Emden en Verspyck gewond werden. Het berigt, dat een inlandsche kompagnie geweigerd zou hebben op den vijand te vuren, moet bezijden de waarheid zijn. De *Javasche Courant* van jl. Woensdag bevatte niets aangaande Bandjermassing. Volgens alles wat wij van daar weten, laat zich nog niet het einde van den oorlog te gemoet zien.

De berigten uit de Molukken: Amboina, Banda, Timor, enz. bevatten niets, wat onrust wekken kan. Over 't geheel was de gezondheidstoestand daar gunstig, niet uitzondering van Timor, waar koortsen en natuurlijke pokken heerschten. Het heerlijke voorbehoedmiddel tegen deze laatste ziekte, de inenting, wordt in die streken meer en meer op prijs gesteld. Op Banda heeft men nog niet overal genoegzame hulp van vrije arbeiders voor de notenperken, sints de perkhoorigen en slaven daar vrijgegeven zijn.

Van Sumatra's Westkust meldt men, dat te Palembang de rust en orde ongestoord bleven, maar dat de gezondheidstoestand der bevolking te wenschen overliet. De zeeroovers, die plaag voor de eilanden ten oosten van Sumatra, vertoonen zich van tijd tot tijd, waartegen onze stoomschepen niets vermogen. De palembangsche bovenlanden worden nog al eens door roovers uit de Kikim onveilig gemaakt.

Van Benkoelen vernemen wij de reis van den assistent-resident door die afdeeling gedaan, welke ambtenaar een zeer gunstig rapport van zijne bevinding heeft uitgebragt. De geest der bevolking liet niets te wenschen over, men legde zich overal op den landbouw toe, en ook de inlandsche nijverheid, het weven van kains en dergelijke, werd niet verwaarloosd. Om de binnenlandsche gemeenschap te bevorderen, zorgde men voor het aanleggen van wegen. In Kroë en Kauer heeft de bevolking somtijds overlast van olifanten en te Lais van tijgers. De ontginning der steenkolenmijnen aan de Poeloe Baai zou weldra een aanvang nemen.

BATAVIA.

Blijkens Telegram van *Anjer* is het Ned. Klipperschip *Kosmopoliet*, kapt. J. Bouten, gisteren aldaar gepasseerd, hebbende een reis van 76 dagen.

— Berigten van Bandjermassing melden, dat bij een aanval, door de onzen op een benting gedaan, kapt. Koch gesneuveld is en de luitenants van Emden en Verspyck gekwetst zijn. De eerste bestorming der benting is mislukt. De hier verspreide geruchten nopens de onwilligheid eener inlandsche kompagnie, om op den vijand te vuren, moeten *onwaar* zijn.

— Gisteren is alhier van Nederland gearriveerd het schip *Amsterdam*, gezagvoerder Wiegmink, met een detachement suppletietroepen, sterk 125 onderofficieren en manschappen, onder bevel van den majoor der artillerie Hoedt, medegeleiders de 2de luitenants der infanterie Coblijn en van den Abeelen.

Het gedrag der troepen gedurende de reis was goed. Het detachement ontscheept heden namiddag op de gewone wijze.

— De Chinesche waijangspelers geven heden avond een geheel nieuwe voorstelling, waarover men de vorenstaande advertentie zie. De prijzen der plaatsen, vroeger *f* 5.-, zijn thans tot op *f* 3.- verminderd.

Van gouvernementswege is te Meester-Cornelis publiek uitbesteed de levering, gedurende het jaar 1861, van voeding en siri aan de gevangenen en gecondemneerden te Meester-Cornelis en Bekassi (Zuider- en Oosterkwartier der ommelanden van Batavia), voor zoover de door de regtbanken tegen hen geslagen vonnissen nog niet ten uitvoer zijn gelegd, en aan acht kemits daags, daaronder begrepen de verstrekking van olie voor de verlichting der gevangenissen en oppassers-wachten aldaar, respectivelijk tegen $17^1/_2$ en 18 centen per hoofd daags.

— Te Besoeki, de levering, gedurende het jaar 1861, van voeding aan de gevangenen en dwangarbeiders:

te Besoeki	tegen	15	cent per hoofd daags,			
» Panaroekad	»	$15^1/_2$	»	»	»	»
» Bondowosso	»	14	»	»	»	»

en olie tot verlichting der gevangenissen aldaar, respectivelijk tegen 90, 70 en 99 centen per kan.

Palembang. — In de laatste helft der maand September hebben gebeurtenissen van politiek belang, noch rustverstoringen plaats gevonden.

KORT OVERZIGT van de verrigtingen der ingenieurs van het mijnwezen. (*ten vervolge van ons nommer van 12 September jl.*)

Sumatra's Westkust. — Padangsche bovenlanden. De ingenieur der 3de klasse P. van Dijk begaf zich in de maand Julij van Padang-pandjang naar Sinkarah en Pasilian, ten einde den stand der werkzaamheden aldaar op te nemen en die gedurende zijne afwezigheid naar Benkoelen op te dragen aan den voorman J. Leblois.

Het tracé van den weg van Timboelon naar den Ombilin, was gereed en werd bevonden 6200 Ned. el lang te zijn. Uit de teekening der opname bleek, dat de algemeene rigting van het tracé goed was, in aanmerking genomen, dat vele bogten, wegens het zeer bergachtige en ongelijke terrein niet vermeden konden worden.

Inmiddels waren het water-rad met de as en het stampwerktuig, ten dienste van het onderzoek, te Padang-pandjang gereed gemaakt, zoo ook de hoofd-bestanddeelen van den blaascilinder, waarvan nog eenige stukken in aanmaak waren.

Den 22 Julij gaf de ingenieur van Dijk het beheer der werkzaamheden aan den voorman Leblois over en vertrok den 25sten over Padang naar Benkoelen, als lid eener kommisie van onderzoek omtrent de vereischte middelen voor den aanleg van land- en waterwegen tot afvoer van steenkolen uit het binnenland van Benkoelen naar zee.

In de maand Augustus werd de weg tusschen Timboelon en de Ombilin over eene lengte van 1500 ned. el, en het kanaal langs de Ombilin ten dienste van het water-rad over eene lengte van 1400 ned. el voltooid.

Wester-Afdeeling van Borneo. — De ingenieur der 2de klasse R. Everwijn hield zich gedurende de maand Augustus uitsluitend bezig met de werkzaamheden bij het riviertje Dajak of te Man-fo-pi.

Bij een voorloopig onderzoek werd bevonden, dat op de diepte van ongeveer 2, 3 ned. el beneden den beganen grond een loopende zand-grond voorkomt, die zoo als later bleek, door de drukking van het water op de diepte van 3, 5 ned. el zoodanig was zamengepakt, dat het onmogelijk was met eene verstaalde staaf ijzer van omstreeks 0, 02 ned. el midellijn er in te dringen. Aanvankelijk werd, niet zonder reden gedacht, dat men daar stuitte op eene dunne en ta[...] harde zandsteen-laag, die op verschillende plaats[en] den omtrek, den welverwerden kleischiefer of kong[...] dekt. Dien ten gevolge werd besloten om het bo[ven]ste gedeelte van den put te heijen met zwaar paalw[erk] dat behoorlijk afgemaakt en gegroefd werd, ten ei[nde] eene waterdigte sluiting te verkrijgen. Dit werk [werd] in korten tijd met goed gevolg volbragt, doch toen later den grond tusschen het heiwerk begon w[eg te] werken, sprong water en zand als eene fontein boven. Nadat beiden gedeeltelijk waren uitgeh[aald], peilde men nog 2 ned. el zandgrond beneden de h[...]len, zonder vasten grond te krijgen. Door den n[...] overwinnen toevloed van het water bleek toen, het onmogelijk was, om met de ten dienste st[aande] hulpmiddelen een put door den lossen bovengro[nd te] doen zinken.

Hierop besloot de ingenieur Everwijn eene nab[ij] gelegen uitgraving, waaruit de Chinezen, 50 jaar ge[leden] bij het zoeken naar goud, koper hebben opgebragt, [droog] te leggen. Daartoe moest het riviertje Dajak w[orden] verlegd, waarmede men onmiddelijk een aanvang [nam], te, zondat het werk op het einde der maand bijn[a ge]reed was. Tevens werd eene vroegere Chinesch[e] gong (water-verzamelplaats) afgedamd, ten einde waterrad en daardoor een Chineschen ketting-mol[en in] werking te kunnen brengen tot droogmaking v[an] hierboven bedoelde plaats.

De ongunstige weersgesteldheid bragt gedurend[e de] laatste helft van Augustus eenige vertraging i[n de] werkzaamheden. Voortdurende regen zette alle streken van Mandhor en ook de plaats, waar ge[werkt] werd, voor een groot gedeelte onder water. (*Ja[v. Cour.]*)

Soerabaija, 5 Oct. Heden ochtend heeft zich [...] een van die gevallen voorgedaan, die men moe[ijelijk] anders kan verklaren dan als het gevolg van te[...] raire krankzinnigheid. Een nog minderjarig jonge[...] die bij den heer B. als tokobediende arbeidde, sc[hoot] zich over eenige geldelijke moeijelijkheden den [...] zoo zeer te hebben verontrust, dat hij zich door [...] del van zijn schuttersgeweer heeft gedood. (*Oost[...]*)

Soerabaija, 5 Oct. Men schrijft ons van Sumenap: — Moorden zijn hier aan de orde van den dag. [Den] 26sten September jl. is een Madurees in de pra[...] vermoord, welke schuins over de woning van [den] Adsistent-Resident in de rivier lag, en dezer dag[en] een des middags op den grooten weg aangerand e[n de] hals afgesneden en een tweede is achter den kr[...] van den Panumbahan om 't leven gebragt. (*Soer.* [...])

NEDERLAND.

Wij waren in de gelegenheid de medaille te zien, [die] onze stadgenoot de Heer S. C Elion, op last van [het] ministerie van binnenlandsche zaken naar eene te[ekening] van den Heer N. Pieneman heeft vervaardigd, [ter] herinnering aan de droogmaking van de Haarlemm[er]meir. Wij aarzelen niet, dit nieuwe voortbrengsel [van] de graveerstift van den Heer Elion onder zijne b[este] werken te rangschikken. De kunstenaar heeft de sc[hoone] teekening van den Heer Pieneman op het me[...] teruggegeven op eene wijze, die niets te wenschen o[ver] laat en zijn talent alle eer aandoet. De hoofdfigu[ur is] eene Ceres met hare gewone attributen, doch op de b[orst] draagt zij het wapen der provincie Noord-Holland [als] nadere aanwijzing van het onderwerp. Op den acht[er]grond ziet men aan de eene zijde een afbeeldsel [van] de *Leeghwater* en aan de andere zijde een vlieden[de] watergod op zijne schelp. Aan de ommezijde leest [men] het opschrift: *Lacus Harlemensis Saecula agris in[...] tans et spoliis semper au tus tandem vi machinarum domitus rapta XVIII millia jugerum Hollandiae redd[...] Opus Auctore Guilielmo I A°. MDCCCXXXIX inchoat[um] regnante Guilielmo III A°. MDCCCLIII perfectum.* [Het] Haarlemmermeir gedurende eeuwen de omliggende [...]kers belagende en steeds vergroot met de daaraan [ont]rukte gedeelten, heeft, na eindelijk door de kracht [der] werktuigen te zijn bedwongen, de ontroofde acht[tien] duizend bunders aan Holland teruggegeven. Het w[erk] is op last van Willem I in den jare 1839 begonnen [en] onder de regering van Willem III in den jare 1853 v[ol]tooid. Het geheel munt uit door waardigheid en e[en]voudigheid. Bijzonder opmerkelijk is de figuur van Ce[res], wier houding zoo edel en indrukwekkend is, dat zij [...] voor den aanschouwer duidelijk maakt, waarom de [...]tergod op haar gezigt de vlugt neemt. De medaille kan [...] zes inziens de vergelijking met de beste voortbrengs[elen] van het buitenland doorstaan.

— Wij zijn door het departement van financien [in] de gelegenheid gesteld tot mededeeling van de volg[ende] de opgave van de op 15 Aug. 1860 in de onderst[aande] de entrepôts aanwezige hoeveelheden *ruwe* sui[ker]: 14,352,225 ℔ te Amsterdam, 11,352,501 ℔ te Rotterd[am], 1,079,935 ℔ te Schiedam, 1,695,743 ℔ te Dordrech[t], 2,599,374 ℔ te Middelburg. Totaal 31,053,794 ℔.

— De Nd. Handelmaatschappij heeft weder eene a[an]vrage naar scheepsruimte voor hare gewone bevra[ch]ting gedaan. Deze aanvrage strekt zich uit tot schep[en] laatstelijk voor of op ult°. September 1857 in gew[one] beurtbevrachting binnengekomen en tot nieuwe sc[he]pen, voor of op ult°. December 1859 te water gelat[en].

De schepen, die regtstreeks van Nederland naar [Ja]va zullen vertrekken, moeten voor of omstreeks [...] September in eene der zeehavens zeilklaar liggen; welke op vóóruitreis zijn, moeten vóór of op den 10de Januarij 1861 te Batavia ter beschikking der faktorij [...]

De N. H. M. heeft ook scheepsgelegenheid aangevra[agd] voor een transport naar Java van een detacheme[nt] van 100 militairen en omstreeks 6 kajuit-passagie[rs]. De aanbiedingen moeten vóór of op den 20sten A[ug]. des middags worden ingeleverd.

— Men zegt dat bij de regering het voornemen [be]staat, de uitvoering der spoorwegwet op te dragen a[an] eene kommissie. Als leden daarvan noemt men, [als] daartoe, om zoo te zeggen, aangewezen, de he[er] baron Sloet, president van den raad van toezigt op [de] spoorweg-diensten, en van der Kun, hoofdinspe[cteur] van den waterstaat.

— Onder de laatst ingezonden voorwerpen op de a[...] lezing merkwaardige tentoonstelling voor onderwijs [...]

sterdam, is zeer belangwekkend een houten bord, arop door middel van houten pennen en strooken er, op eene zinnelijke wijze, voor eene geheele sse van leerlingen het Italiaansch boekhouden in geheelen omvang kan worden onderwezen. De vinder, de heer Coffy, te Parijs, noemt het: *Tableau onstrateur de la tenue des livres en partie double,* koestert de gegronde verwachting, dat dit nieuwe del werkelijk veel tot vereenvoudiging en duidelijke stelling bij het onderwijs in het boekhouden zal en bijdragen.

De Algemeene Synode der Nederduitsche Hervorm- erk in ons land heeft te kennen gegeven, naar eiding van verschillende adressen deswege, dat het iken naar aanleiding van den Heidelbergschen Ca- smus, en het zingen van Evangelische gezangen edere godsdienstoefening, niet meer verpligtend is ens de nieuwe kerkelijke reglementen, zoo alge- e als provinciale; met welk besluit het beginsel vrijheid gehandhaafd wordt, waardoor aan ver- lende partijen groot genoegen zal zijn gedaan. ongeveer 30 jaren is meer dan een Hervormd kant, die weigerde om de Evangelische gezangen e openbare godsdienstoefening te gebruiken, van eilige dienst ontzet, hetgeen nu niet meer kan komen.

De Protestantsche bewoners der gemeente Uit- hebben aan den heer J. A. van Meegen, R. K. pas- aldaar, bij zijn vertrek uit de gemeente, een al- aangeboden, als een ongeveinsd bewijs van hoog- ng en toegenegenheid, wegens den liefderijken en raagzamen geest, gedurende bijna 40 jaren door in de gemeente aangekweekt en bevorderd.

Volgens berigt uit Lissabon, heeft de kamer der pairs ortugal, na eene levendige discussie, met geringe derheid goedgekeurd het traktaat tusschen Nederland ortugal gesloten, tot regeling van de grensscheiding et eiland Timor. Het hoofdbezwaar tegen dat trak- ingebragt, was voornamelijk gelegen in den afstand een deel des grondgebieds tegen vergoeding van tonnen gouds. Behalve eene bepaalde regeling van scheidingen komt Nederland, krachtens het traktaat, et volle en onverdeelde bezit van al de eilanden, ge- ten noorden van Timor, namelijk de eilanden s, Adenara, Solor, Lomblen, Pantar en Ombaij al de kleine eilanden, die tot den archipel van So- ehooren. Men verneemt, dat de akten van ratifi- reeds aan onzen zaakgelastigde te Lissabon, den Heldewier, gezonden zijn, die eerlang in Neder- verwacht wordt.

ENGELAND.

nden, 27 Augustus. Het onderwerp, dat hier te thans het meest iedereen bezig houdt, is de drei- verwoesting van onzen geheelen oogst. Wij wach- u de krisis van ons lot af. Men zegt, dat in ige gedeelten des lands de oogst zoodanig staat, en warmte van veertien dagen nog veel teregt engen. Maar deze gunstige verandering moet spoe- omen, als wij er dienst van zullen hebben. Nog eek regen en er is geen hoop meer.

»oudste bewoners" des eilands hebben nooit iets jks gezien. Wij zullen hoogst waarschijnlijk ge- blijven voor de ramp een hongerjaar te krijgen. gst in America, waar de warmte even gewoon ls in Engeland zeldzaam, is ontzachlijk groot. ok is de oogst in de Donauprovinciën buitenge- overvloedig. En naar men zegt, zijn er alreede ingen gemaakt met het oog op een tijdperk van schte, om ons van daar uit overvloedig te voor- Maar toch is het meer dan waarschijnlijk, dat jzen ongemeen hoog zullen wezen, en dat de druk n door alle standen gedurende eenige volgende en zal worden gevoeld. Tijden van schaarschte woonlijk gunstig voor staatkundige bewegingen, hongersnood is een gewenscht toeval voor een est. Zoo hooren wij reeds, dat mr. Bright voor- om van deze gelegenheid gebruik te maken, en orbeeldelooze verkwisting van het openbaar ka- aan versterkingen te lande en ter zee af te keuren financiële hervorming aan te dringen. Hij zal twijfel wijzen op de onregtvaardigheid, die er egen is, van jaarlijks zooveel millioenen gulden teden aan de middelen, om onze buren te ver- terwijl ons eigen volk thuis sterft.

en, 23 Augustus. Zonder het van Frankrijks fkomstige denkbeeld uitdrukkelijk te omhelzen t beheer over Syrie aan Abd-el-Kader op te dra- omt de *Times* met een voorstel van dezelfde strek- e berde. »In Syrie mag het niet op den tegen- gen voet blijven; het zij de Turksche overheden n zins of niet bij magte waren om de orde te ven en de moordtooneelen te stuiten, de gevolg- g is dezelfde: zij zijn op de proef gesteld en in e gevonden. Aan den anderen kant hebben de gebeurtenissen zekerlijk niet bewezen, dat er aan dige volksstammen, de Drusen en de Maroniten, magt en onafhankelijkheid dient gegeven te wor- r schiet geen ander middel over, dan in Syrie ering te vestigen, welke beter in staat is, om de woelige volksstammen van dat land de ba- houden. Daartoe is het geenszins noodig, Syrie nkelijk te maken, of in de magt van Engeland, ijk, Rusland of van eenige andere mogendheid te n. De Onderkoning van Aegypte heeft vroeger , dat hij in staat was Syrie als een aanhangsel n gebied te besturen; maar het is zelfs niet noo- hem het oog te vestigen. Laat de Sultan-zelf kwaamsten en braafsten man, dien hij vin- n, naar Syrie zenden; en laat deze dat land re- s een leen van het Turksche rijk en onder ver- s om den Sultan cijns te betalen en troepen ter g van buitenlandsche vijanden te leveren. Men et eenige wijziging de handelwijze der Aegypti- gering jegens de krijgshaftige volksstammen, wel- Libanon en de Woestijn bewonen; dan, en dan zou er eenige hoop op rust en orde in Syrie zijn. ne regeling zou zonder hulp van de Westersche heden niet kunnen worden tot stand gebragt; die hulp zou zekerlijk niet worden geweigerd; en ag des Sultans over Syrie zou dan, ofschoon welligt eenigermate ingekrompen, vaster staan dan thans

— Uit Zwitserland is hier het bedroevende berigt ontvangen, dat drie Engelsche reizigers, de HH. J. M. Rochester en F. Vavassour van Cardiff en B. Fuller van Londen, die op den 15den Augustus den Mont Blanc waren bestegen, op den terugtogt met den hoofdgids F. Tairraz in eene diepte zijn gestort en alzoo jammerlijk omgekomen. Het ongeluk wordt daaraan geweten, dat de reizigers, hetgeen trouwens veelal gebruikelijk is, op afstanden van 10 voet aan een touw gebonden den open aftogt van den berg volbragten.

FRANKRIJK.

De *Presse* deelt een tweeden brief mede van Alexander Dumas aan generaal Carini betreffende het gevecht te Melazzo. Daarin komt het volgende voor:

»Ik heb gisteren mijn brief afgebroken, toen ik aan het voornaamste gedeelte zou gaan; maar gij zult dit verschoonbaar vinden, want ik was even als al onze dappere Italianen uitgeput van vermoeijenis.

»Garibaldi verwachtte 's nachts een uitval van de Napolitanen, en had dientengevolge bevel gegeven om de poorten der stad, die naar het kasteel leiden, goed te bewaken en om barrikades op te rigten. Ik wenschte met eigen oog na te gaan, in hoeverre zijn bevel opgevolgd werd. En wat vond ik? een schildwacht, uitgeput van vermoeijenis, bewaakte de poorten met 15 man, die ingeslapen waren. De schildwacht was genoopt steeds op en neer te loopen, ten einde niet in slaap te vallen, en nog kon men het hem aanzien, dat hij, hoewel op en neer gaande, niet waakte. Wat de barrikades aangaat, men had dwars over de straat eenige tafels, stoelen en planken op elkander zoodanig geplaatst, dat een kind er boven op kon springen. Zij die de barrikades hadden opgeworpen, waren overigens er op in slaap gevallen, toen zij nog naauwelijks voltooid waren. De dapperen dachten zeker, even als de Spartanen, dat hunne borsten een voldoend bolwerk waren om den vijand tegen te houden.

'sNachts bleef het tegen alle verwachting rustig. Bij het krieken van den dag stonden wij op. De fusillade begon omstreeks $5^1/_2$ uur op nieuw; maar zij kwam van de andere zijde des schiereilands, namelijk van den kant der haven. De kapitein van mijn schip zette den steven dus derwaarts. Er woei slechts eene ligte koelte en in weerwil van ons verlangen om aan de andere zijde te komen, maakten wij slechts twee knoopen in het uur. Eerst omstreeks negen uren hadden wij kaap Melazzo omgezeild. Toen wij aan de andere zijde van den vuurtoren kwamen, zagen wij eerst de stoomboot *Tukeri*, gesleept door eenige sloepen. Een visscher deelde ons mede, dat den vorigen dag een der raderen van de boot verbrijzeld was. Garibaldi was dus verstoken van de hulp van een zijner magtigste hefboomen.

»Het strand van het schiereiland bood het schouwspel van een kamp aan. Een aantal familien hadden er b. v. in der haast tenten opgeslagen, om er te huisvesten.

»Wij kozen het ruime sop en passeerden het geschut van het fort. Ik had de vlag gestreken en mijn partikulieren standaard er voor in de plaats gesteld. Generaal Bosko achtte ons zijn toorn niet waardig; hij liet ons althans rustig het anker uitwerpen op anderhalf kabellengte van de haven. Van daar konden wij de Napelsche, Beijersche en Zwitsersche soldaten op het plein van het kasteel opeengehoopt zien; want de groote gebouwen van het kasteel konden al de menschappen niet bevatten.

»De *Tukeri*, gesleept door de sloepen, passeerde ons op 50 meters afstands en wierp het anker in de haven. Het geschut van het fort bleef zwijgen en liet de boot rustig haar gang gaan. Dit bragt ons op het denkbeeld, dat er onderhandelingen waren aangeknoopt tusschen de Italianen en de Napolitanen. Wij dachten dit te meer, omdat ook de fusillade had opgehouden.

» Garibaldi liet mij daarop weten, dat ik mij naar de haven zou begeven. Na een kwartier uur begaf ik mij aan boord der *Tukeri*. De generaal wachtte mij aldaar, opgeruimd en vrolijk zoo als altijd. Het is niet mogelijk eene kalmer uitdrukking op het gelaat te zien dan op het zijne. Het is alsof men den leeuw in de rust ziet, zoo als Dante zegt. Er waren nog geene onderhandelingen aangeknoopt tusschen hem en het fort; maar het groot aantal Napolitanen stelde juist gerust. Zijn gevoelen was dat het fort voor een beleg niet voldoende van proviand was voorzien, en dat het reeds zeer spoedig gebrek zou hebben, hetzij aan levensmiddelen of aan ammunitie.

» De dictator zeide tot mij: laat mij uw schoener eens zien.

» Toen hij op mijn klein vaartuig een blik had geworpen, zeide hij: indien ik rijk was, wenschte ik een schoener als de uwe te hebben.

» Sicilianen, hoort het: de man die beschikt over het bloed en geld van Sicilie, die thans aan Sardinie twee millioen zielen toevoegt, die man is niet rijk genoeg om een schoener van 25000 frs. te koopen!

» Gisteren vergeleek ik hem met Cincinnatus; maar bij Garibaldi vergeleken, die 's avonds van het gevecht niets dan den zadel van zijn paard had om er op te rusten, was Cincinnatus een millionair. Laatstgenoemde keerde, bij het afleggen van zijn zwaard, tot zijn ploeg terug. Cincinnatus had dus een ploeg, en indien hij een ploeg had, bezat hij ook grond. Garibaldi heeft niets dan zijne rots van Caprera.

» Wij bleven eene poos op mijn schoener. Men schonk eene flesch Champagne in glazen, die ik uit het koninklijk paleis te Palermo had genomen en die mijn buit waren op koning Frans II behaald; wij dronken op de gezondheid van Italie. Garibaldi echter dronk water, zijn gewonen drank.

» Terwijl wij onder de tent op het dek spraken, stond Garibaldi plotseling op en zeide: Eene stoomboot, komende van Palermo, vaart kaap Melazzo om.

» Met het oog van den zeeman heeft Garibaldi haar herkend. Hij is het, riep hij uit! En mij de hand toereikende, zeide hij: Tot wederziens, keer naar Palermo terug, ijver aldaar zooveel mogelijk voor onze zaak. Ik heb eenige zaken op dat vaartuig te regelen.

» Wij omhelsden elkander. Hierna stapte hij aan wal, waar hem een paard wachtte. Hij rende daarmede in de straten van Melazzo en kwam eerst na een kwartier uurs terug.

» Mijne matrozen waren het allen eens, dat de stoomboot, die geen vlag scheen te willen hijschen, een Engelsch vaartuig was. Op het gezigt van dien bodem hadden alle Siciliaansche roeijers, die op eene ontscheping van passagiers hoopten, zich in beweging gesteld om naar de geheimzinnige boot toe te roeijen.

» Toen zij op honderd meters afstands genaderd waren, deed het geschut van het kasteel zich hooren, en een kogel viel tusschen de Siciliaansche roei-vaartuigen. De roeijers namen in overijling de vlugt. Een gedeelte hunner verschool zich achter mijn schoener, die echter een zwakke schutsmuur was, zelfs tegen een geweerkogel. Te midden dier verschrikte roeijers, die als eene vlugt vogels uiteen stoven, naderde iemand alleen, de regte lijn als den kortsten weg kiezende. Het was Garibaldi, die op de roeiboot was. Het fort bleef op de stoomboot vuren; maar de kogels droegen te hoog of te laag; niemand werd getroffen. Bij het achtste schot heesch de boot hare vlag. Het was eene Engelsche. In weerwil daarvan schoot het fort uit het kasteel nog eens, maar dit was ook het laatste schot.

» De Engelsche stoomboot was de *City of Aberdeen.* De generaal begaf zich op het dek, riep ons een vaarwel toe en verwijderde zich toen met de stoomboot. Tien minuten later verdween hij achter den uithoek van Melazzo."

— De *Sémaphore de Marseille* deelt den volgenden brief mede van Alex. Dumas gedagteekend:

Ter reede van Napels, 31 Julij.

Mijn waarde Carini!

Ik weet wanneer gij de laatste maal te Napels zijt geweest, doch één ding kan ik u verzekeren, dat zoo gij daar terugkeert, gij veel veranderd zult vinden.

Hoor wat mij is wedervaren, mij die de eer heb van wege wijlen Zijne Majesteit koning Ferdinand tot vier jaren galeistraf veroordeeld te zijn.

Ter naauwernood had *Pausilippe* het anker geworpen in de haven, of een aantal mannen des volks kwamen op het dek en een hunner, mij waarschijnlijk aan mijn gelaat voor een patriot houdende, vroeg mij met luider stemme:

» Mijnheer, waar is Garibaldi? Wanneer zal hij hier zijn? Wij wachten hem."

Gij begrijpt dat ik die Napels zoo goed ken, tot mij-zelven zeide:

Dat is een spion die mij wil uithooren en wien ik niet behoef te antwoorden. Bij gevolg antwoordde ik met een eenvoudig: *Non capisco.* De man des volks wendde zich toen tot een mijner reisgenooten en deed hem dezelfde vraag. Juist toen ik diens antwoord hoopte te hooren, nam een heer zijn hoed voor mij af; ik vroeg hem wat hij van mij verlangde?

» Zijt gij niet mijnheer Alexander Dumas," vroeg hij mij?

» Om u te dienen, maar met wien heb ik de eer te spreken?"

» Mijnheer, ik heet...., ik ben agent van policie."— Ik nam op mijn beurt mijn hoed voor hem af.

» Ik moet u doen opmerken, mijnheer... antwoordde ik, dat ik hier onder de bescherming sta van de Fransche vlag en dat zoo gij komt om mij te arresteren..."

» U arresteren, den schrijver van de *Corricolo,* van de *Speronare,* van de *Capitaine arena!* maar mijnheer, mijne kinderen leeren Fransch uit uwe werken. U arresteren! wat denkt gij dan van ons? Het tegendeel is het geval, ik heb uw naam op de passagierslijst gelezen en meende, dat het mijn pligt was u te komen verzoeken aan wal te stappen."

» En daar is mijn boot, welke tot uwe dienst is, mijn waarde heer Dumas," zeide een tweede heer tot mij, zijn hoed even beleefd voor afnemende als de eerste.

» Verschooning, mijnheer, maar wien heb ik dat beleefde aanbod te danken....."

» Ik ben kommissaris van de politie der haven, mijnheer. Sla mijn aanzoek niet af, mijne vrouw verlangt sterk u te leeren kennen."

» Mijnheer, er zijn twee redenen, waarom ik geen gehoor geef aan uwe uitnoodiging, de eerste is dat ik tot vier jaren galeistraf veroordeeld ben, als ik weder voet op den Napelschen bodem zet.',

» Wel! mijnheer, is daar nu sprake van! als men wist dat gij in de haven waart, zou men u komen halen en in triomf ronddragen."

» De tweede, ging ik voort, is dat ik aan Garibaldi beloofd heb, Napels niet binnen te gaan dan met hem."

» En wanneer denkt gij dat Garibaldi hier zal zijn, mijnheer?" vroeg de kommissaris op den toon der sterkste overtuiging.

» Binnen veertien dagen of drie weken op zijn laatst.

» Des beter, des te beter, riepen de beide policie-agenten. Iedereen verwacht hem hier met groot ongeduld. Ik kon niet tot mij-zelven komen.

» Gij weet, mijnheer, vervolgde een der agenten, dat wij uwen brief nopens het gevecht bij Melazzo ontvangen hebben, die ons gisteren via Livorno geworden is. Welke eene sensatie heeft die brief gemaakt. Een drukker heeft er 10,000 exemplaren van doen maken, en zoo gij aan wal gaat, zult gij die in de straten van Napels hooren rondventen."

Ik geraakte geheel van mijn stuk.

» Welnu, mijnheer, zeide ik tot hem, wanneer gij zoo ten gunste van Garibaldi gezind zijt als gij beweert, zal ik u iets laten zien dat u veel genoegen zal doen, namelijk een uitstekend portret van Garibaldi."

En ik haalde werkelijk eene uitmuntende photographie van den generaal uit mijne portefeuille.

De tranen kwamen in de oogen van hem met wien ik sprak.

» O! mijnheer, riep uit, wij hebben niet anders dan zeer slecht gelijkende van den generaal en deze worden zeer duur verkocht!"

»Dan, was mijn antwoord, heb ik veel lust van deze photographie eene gravure te doen vervaardigen en die aan de stad Napels te schenken."

»Waarom ze te schenken, mijnheer, wanneer gij zeker zijt daarvoor den prijs te maken, welken gij maar wilt?"

Ik werd al meer en meer onthutst. Kortom, ik kon mij niet van mijne agenten ontslaan dan door hun te zeggen, dat ik iemand wachtte en dat het het mij onmogelijk was aan wal te gaan. Daarop verwijderden zij zich, het innigst leedwezen uitende.

Zóó is de de volksgeest in Napels, mijn waarde Carini, alles is er ten gunste van Garibaldi gezind, tot zelfs de agenten van politie; ik kan zelfs zeggen dat de politie-agenten, welke hunne posten we schen te behouden, wanneer Garibaldi te Napels zal zijn, er nog meer Garibaldisch gezind zijn dan iemand anders.

De afkondiging der konstitutie heeft inderdaad eene uitwerking gehad, welke hij die haar afkondigde, niet verwachtte, namelijk dat iedereen luide zou zeggen, wat hij zich vergenoegd had in stilte te denken: En wat ieder in stilte dacht was: Wij willen de inlijving bij het koningrijk van Victor Emmanuel. Leve Garibaldi! Leve het onverdeeld Italie!

Dat alles, mijn waarde Carini, is de uitwerking van de konstitutie; gij ziet dat men koning Frans II goed geraden had om die te octroyeren. Zij heeft ook nog andere gevolgen gehad. Zij heeft de nationale garde in het leven geroepen, welke Zondag laatstl. zich met het leger verbroederde en op straat uitriep: leve Garibaldi! leve het onverdeeld Italie!

De konstitutie heeft het regt van vereeniging geschonken, en men vereenigt zich om zamen te spannen ten gunste van koning Victor Emanuel.

Zij heeft de ballingen doen terugkeeren, die verhalen wat zij in hun ballingschap geleden hebben, en die, zoo mogelijk, den haat welken men Frans II toedraagt nog doen toenemen.

Onze kleine dwingeland heeft wel den 16den Julij jl., op aansporing van de koningin-moeder, eene kleine reactie beproefd; de grenadiers van de koninklijke garde, aan wie is toegestaan om met hunne sabels uit te gaan, hebben zich op het volk geworpen en bevalen het te roepen: *leve de Koning!* maar men antwoordde met het geroep: *leve koning Victor Emanuel!* De grenadiers hebben er met de sabels op in gehouwen; een zestigtal burgers gewond en vijf of zes gedood. De eenige straf van het regement was dat het naar Portici gezonden werd. Maar de straf des konings zal zijn, dat hij naar Triest wordt gezonden.

De tijding van de overgave van Messina is gisteren alhier ontvangen en wordt in de straten rondgeroepen. Dit harmonieert zonderling met het feest van de koningin-moeder, voor welke men kanonnen rondom ons losbrandt.

Toen de uitgewekenen terugkeerden, hielden hunne instructien in — deze instructien waren, naar men vermoedt, van graaf Cavour afkomstig, — om zonder Garibaldi eene omwenteling te bewerken. Men zag dat dit onmogelijk was; Cavour zal zich moeten getroosten de revolutie door Garibaldi te zien tot stand brengen.

Overigens heeft te Napels, gelijk overal Garibaldi's naam eene tooverkracht; de soldaten die te Catalafimi gestreden hebben, zeggen dat hij acht voeten lang is, dat hij gedurende den strijd 160 kogels in zijn rooden wapenrok gekregen heeft, maar dat hij na het gevecht dien rok uitschudde, als wanneer de kogels aan zijn voeten nedervielen.

Gedurende de eerste dagen, die op de afkondiging der konstitutie volgden, geloofde niemand aan de goede trouw van den koning; niet één kreet werd geuit, niet ééne vlag uitgestoken, niet ééne kokarde gedragen. Het eerst deden de lazzaroni van zich hooren, zij gingen naar al de kommissariaten van politie, verbranden de meubelen en de papieren, maar zonder iets te plunderen. Een der lazzaronis droeg een stroozak om het vuur te voeden; eene oude arme vrouw ging voorbij en zeide tot hem: »Geef mij die stroozak, in plaats van hem te verbranden." De lazzaroni stond gereed het verzoek in te willigen, toen zijne makkers hem de opmerking maakten, dat de stroozak verbrand en niet weggeschonken moest worden. De stroozak werd in het vuur geworpen en de vuurstokers bragten het noodige geld bijeen, om voor de arme oude vrouw een nieuwe stroozak te koopen.

Bij hun terugkeer stonden de uitgewekenen verbaasd over de vorderingen, welke de lazzaroni gemaakt hadden. Een hunner verhaalde mij dat hij, toen hij door een lastdrager twee geweren van de wacht naar zijn huis deed brengen, dezen voor zijne moeite wilde betalen, maar dat deze dit weigerde, zeggende, dat ook hij in dienst des vaderlands was. Zoo lang de lazzaroni heugt, was nog nooit zoodanig antwoord door een lid van dat achtenswaardig korps gegeven.

Zij maakten wel een weinig jagt op de sbirren, toen zij wisten dat koning Frans II hun zijne politie overliet; maar het was niet om ze te vermoorden, zoo als zij in 1798 gedaan hadden. Zij stelden zich tevreden met hen aan de soldaten over te leveren, en dan worden zij gedeporteerd. Twee honderd en vijftig werden naar Caprea gezonden, en daaronder de beul van Palermo met zijn *tire pieds.* Zoo noemt men den beulsknecht, die den gehangene aan de voeten vasthoudt.

Er hebben wel eenige botsingen plaats gehad, doch deze leidden er toe, om den algemeenen geest van de bevolking en zelfs van het leger te doen kennen.

Te Avellino hebben de Zwitsersche en Beijersche troepen een post der nationale garde aangetast. De nationale garde, eerst tot wijken gedwongen, kreeg versterking niet alleen van nationale gardes, maar van karabiniers te paard, met welke zij het verloren terrein herwon en de aanvallers uit Avellino verdreef.

Eenige dagen geleden had eene tooneelvoorstelling plaats ten voordeele der te Napels teruggekeerde uitgewekenen; de zaal was geheel vol.

Er zijn te Napels zeven of acht nieuwe groote dagbladen; vijf van deze bladen bevatten mijne *Gedenkschriften van Garbaldi,* en ieder plaatst aan het hoofd van zijn feuilleton, dat deze gedenkschriften *zijn bijzonder eigendom* zijn. Ziedaar nu bladen van één dag oud, die even sterk liegen alsof zij eene halve eeuw telden; dat is een goed teeken voor de toekomstige beschaving van Napels.

Wanneer gij overigens een denkbeeld wilt hebben van hetgeen in de straten van Napels verkocht wordt, lees dan dit geschrift, dat een matroos mij brengt op het oogenblik dat ik mijn brief ga sluiten, en dat getiteld is: *Gisteren, Heden, Morgen.*

A revoir, mijn waarde Carini, neem u wel in acht; binnen acht of hoogstens tien dagen hoop ik u mondeling te spreken.

Geheel de uwe, ALEX. DUMAS.

DUITSCHLAND.

Weenen, 23 Augustus. Gisteren avond ben ik uit Pesth teruggekeerd, werwaarts de nieuwsgierigheid mij gedreven had, om het groote nationale feest van den Heiligen Stephanus bij te wonen. Ik overdrijf niet als ik zeg, dat minstens 200,000 menschen uit alle deelen des lands naar Pesth waren gestroomd, om met de bevolking dier stad deel aan het feest te nemen. Dat het tot eene uitbarsting zoude komen, gelijk in sommige kringen gevreesd werd, heeft zich gelukkig niet bewaarheid; op dit groote nationale feest, dat thans voor de 668ste maal gevierd werd, hebben geen buitensporigheden plaats gehad. Aan de gewone processie namen minstens 180.000 menschen deel; van de hooge aristokratie echter op zijn hoogst 40 leden, daar het programma van de regering zelve was uitgegaan; bijna de geheele hooge adel had zich om die reden naar de landgoederen van de graven Szechneyi en Karolyi begeven om daar het nationale feest te vieren. In dit opzigt voldeed de processie dus niet aan de verwachting van het publiek. Des te indrukwekkender was de houding der Hongaarsche jeugd, welke bij duizenden, in nationale kleederdragt en met de vaderlandsche banier, den optogt medemaakte en aanhoudend de *Szozat,* het eigenaardige volkslied, dat gelijk een lijkzang klinkt, aanhief, waarmede het publiek in de straten, op de balkons en de daken en voor de vensters luide instemde. De indruk van deze scène werd echter nog overtroffen door de daarop volgende, toen namelijk de prins kardinaal Szitowsky, aartsbisschop van Gran, na afloop der kerkelijke plegtigheid zich naar zijn rijtuig begaf. Eenige jongelieden traden hem te gemoet en smeekten hem om zijn zegen. Toen de eerwaarde en beminde geestelijke zijne armen uitstrekte, knielden de jongelieden neder, welk voorbeeld in een oogwenk en als op een gegeven teeken door de onafzienbare menschenmassa en zelfs door de soldaten, die in linie geschaard waren en tot een Hongaarsch regement behoorden, gevolgd werd; er heerschte eene plegtige stilte, tot dat de eerwaarde bisschop zijne armen weder naar beneden liet zinken; als toen deed het volk ten teeken van dank de lucht van een aanhoudend *Eljen* weergalmen. Terwijl de aartsbisschop naar zijn rijtuig terugkeerde en daarin plaats nam, verwijderden de jongelieden zijne bedienden en lijfwacht, en eenige hunner, de nationale vlag in de hand houdende, bestegen den bok, anderen klommen achter op het rijtuig, terwijl de overigen met ontbloote sabels aan beide zijden liepen. Op die wijze werd deze in Hongarije zoo zeer geachte geestelijke naar zijn paleis gebragt, waarheen zich een aantal leden der aristokratie en verschillende deputatien begeven hadden, om hem hare opwachting te maken, en hem dank te betuigen, dat hij de feestelijkheid met zijne tegenwoordigheid had vereerd. In zijn antwoord gaf de primaat zijn leedwezen te kennen, dat de koning van Hongarije de feesten niet had bijgewoond.

Opmerking verdient, dat niemand acht heeft geslagen op den luitenant-veldmaarschalk Benedek, den vertegenwoordiger des keizers; het scheen alsof niemand zelfs aan hem dacht. Men kon het den dapperen generaal dan ook aanzien, dat hij zich te midden van dit feest niet zeer op zijn gemak bevond.

Genoemde bevelhebber wordt heden hier verwacht, om den keizer persoonlijk rapport te geven van de indrukken van het feest van den Heiligen Stephanus.

— Tusschen Karlsruhe en Ettlingen werd voor eenige dagen op den spoortrein twee maal uit een naburig bosch geschoten, en een der reizigers aan den hals gewond. Tot op dezen oogenblik is het niet gelukt den dader te ontdekken. Er is eene groote belooning op de ontdekking uitgeloofd.

— In het gouvernement Moskau heeft eene 40jarige vrouw uit godsdienstige dweeperij zich in een bakkersoven verbrand. Volgens de Moskausche gouvernements courant, hebben in den loop van dezen zomer 15 menschen, mannen, vrouwen en kinderen in het gouvernement Olinetz, mede uit godsdienstige dweeperij, zich verbrand.

SPOORWEGEN IN NEDERLANDSCH INDIE. [1])

Bij den grooten strijd over de spoorwegen in Nederland, werd door velen tot heden weinig gedacht aan ons aanzienlijk rijksgebied in Azie, alwaar een enkel eiland, welks oppervlakte toch nog maar het $\frac{1}{2}$ van onze rijksbezittingen uitmaakt, jaarlijks bijna *honderd millioen* waarde aan produkten voor onzen handel en scheepvaart oplevert. Zouden dáár geen spoorwegen noodig zijn? Het zou een groote mate van onkunde verraden, indien men meende, dat Java zoo voldoende van middelen van vervoer en gemeenschap is voorzien, dat de behoefte aan spoorwegen minder zou bestaan en gevoeld worden, dan hier te lande! Een enkel feit zal toereikend zijn om dit te bewijzen. Nu weinige jaren geleden kostte de rijst, het hoofdvoedsel der bevolking op de eene plaats *f* 20 de pikol, terwijl ze in eene andere provincie, op niet meer dan 30 à 40 uren afstand, voor *f* 4 verkocht werd; dáár leefde men betrekkelijk in overvloed, terwijl men ginds niet kon voorzien in de dringende nooddruft der bevolking, die zich van al het geldswaardige, zelfs het ploegvee en de landbouw-gereedschappen, moest ontdoen, om den honger te bevredigen. Dit feit alleen, ofschoon het zich meermalen, zij het dan ook in geringere mate, vertoond heeft, zou meenen wij, reeds voldoende zijn om de noodzakelijkheid van spoorwegen aan te toonen, indien niet bovendien de uitbreiding der partikuliere kultuur, vooral van koffij en suiker, grootelijks belemmerd en belet werd, door het gebrek aan voldoende wegen en middelen van vervoer, om niet te spreken van de gouverne-
ments kultuur, die er evenzeer door bezwaard wo
Op het oogenblik dat men zich in Nederland
stelt een groot aantal millioenen van het Indisc
tig slot tot den aanleg van spoorwegen te best
kan het welligt eenig nut hebben, de aandacht
meer bepaald te vestigen op de dringende behoef
spoorwegen op Java, alwaar de middelen van ve
door het niet in verhouding van landontginni
produktie toenemen van den veestapel, van ja
jaar moeijelijk en kostbaarder wordt, waarv
laatste handelsverslag (1859) van Samarang be
levert, die noodwending nadeelig op onzen han
fabrieknijverheid moeten terug werken.

In dat verslag leest men bladz. 1: »Over het alg
is de handel in het afgeloopen jaar minder bela
geweest dan in 1858. In den loop van dit verslag
de oorzaken worden aangewezen, die niet alle
breiding van het handelsverkeer dezer plaats in d
staan, maar die, wanneer zij niet worden wegge
een trapswijzen *achteruitgang onvermijdelijk* m

Bladz. 13 »Ofschoon de invoer van paarden dien v
jaar 1858 met 40 pCt. overtrof, was dezelve too
geëvenredigd aan de behoeften, zooals blijkt
steeds toenemen der prijzen. In het handels
van 1858 werd gewezen op het jaarlijks duur
schaarscher worden van transportmiddelen voo
vervoer van goederen; met meer nadruk nog
thans daarop terug gekomen worden, daar me
in geen jaar met *zoo vele moeijelijkheden* heeft t
pen gehad, bij den op- en afvoer van goederen
en van de binnenlanden als in 1859."

Bladz. 22. »De oorzaken dat de handel van Sam
in 1859 over het algemeen meer afgenomen da
genomen is, liggen voor de hand; indien dezelve
bestaan zal het handelsverkeer dezer plaats me
meer achteruit gaan. De oorzaken zijn voorna
de betreurenswaardige toestand der kommuni
met de binnenlanden en de nog immer zeer geb
ge gemeenschap met de Reede. Wat het eerste b
zoo is het vervoer van goederen naar en uit de bi
landen zoo moeijelijk en meer en meer kostba
worden, ten gevolge van *den staat der karrenwe*
het zoo zeer *afnemen* van het aantal trek-en last
van welke jaarlijks zoovele omkomen — dat deze
van zaken dringend voorziening vordert. Zulks g
ook den landhuurders te Soerakarta aanleiding
eenparig tot den opperlandvoogd te wenden me
gemotiveerd adres, in hetwelk de tegenwoordige
stand zakelijk werd uiteengezet en de medewerking
gend ingeroepen, tot daarstelling van een ijzeren
weg van de binnenlanden naar Samarang; dit
werd ook door den handel van Samarang met aan
ondersteund, als het eenige middel, om de gemeen
met de binnenlanden speciaal voor het vervoe
goederen te verbeteren en in verband te brenge
de eischen van den tijd. Voor Samarang is zulk
levenskwestie. Ook de handel en industrie in Ned
hebben bij deze aangelegenheid een groot belang,
ontwijfelbaar zal het verbruik van *alle* Europesch
deren, inzonderheid van *lijnwaden*, toenemen ond
talrijke bevolking der binnen-residentien, wanne
transport der goederen regelmatiger en met m
moeite, tijdverlies en kosten kan geschieden, dan
geval is. Hoe bezwarend die kosten zijn blijkt, wa
men bedenkt — om maar iets te noemen — d
prijs van een stuk katoen, bij vervoer van
(Samarang) naar de (25 à 30 uren verwijderde) re
tien Soerakarta en Djokjokarta, alleen aan tra
kosten, wordt verhoogd met 20 à 30 cents, waar
zeker niet zal blijven, terwijl hierbij nog komt d
het vervoeren met draagpaarden doenlijk te make
toenen goederen van hunne originele emballage m
ontdaan en, los gepakt, in matten moeten worden ge
porteerd, hetgeen almede kosten veroorzaakt, en de
ren gedurende de reis ook meer aan beschadiging
stelt. Aan het vervoeren van zware goedere
chinerien enz., van welke zoo vele van belan
voor de exploitatie van landen, valt niet te d
De transportkosten van een pikol koffij of suike
uit de residentien Soerakarta en Djokjokarta be
thans al *f* 2 à $2\frac{1}{2}$, zonder dat men zelfs da
transportmiddelen in verhouding met de pro
kan vinden. Ook voor deze produkten is een
weg dringend noodig, en verdient hierbij al
aandacht de uitnemende geschiktheid van een
gedeelte der vorstenlanden voor de suikerkultu
ingenomenheid der bevolking aldaar met die kult
de gemakkelijkheid, waarmede men met haar
lige overeenkomsten kan aangaan voor den a
En evenwel beweert men, dat *zonder dwang* de J
geen suikerriet zouden willen teelen, »Het k
en moeijelijke transport (van de onmisbare m
rien en het produkt) staat alleen het toenemen d
kerproduktie in voornoemde streken in den weg;
neer dit bezwaar is opgeheven, bestaat er geen
aan eene aanzienlijke vermeerdering derzelve."
is derhalve te hopen, dat de Regering zal wil
dewerken tot daarstelling van een middel van g
schap, hetwelk in hooge mate de welvaart e
van geheel midden-Java zoude bevorderen en w
de voordeelen voor het gouvernement, de in
bevolking, handel en industrie niet te bereken

Als men een blik op de kaart van Java s
ziet, dat voor de rijkst bevolkte en meest vruc
provincien van Midden-Java: *Bagelen, Kadoe, Djok*
en *Soerakarta*, de direkte gemeenschap met de
plaats Samarang voor den af- en aanvoer van p
ten en goederen van allerlei aard onmisbaar
zal men moeten erkennen, dat de bezorgdheid v
Samarangschen handel van veel beteekenis is
meeste aandacht en een gezet onderzoek verdien
al wanneer men met de statistiek van den ve
in de hand, de overtuiging verkrijgt, dat de ve
dering van trek- en draagvee, wel verre van
toenemende partikuliere produktie gelijken tred te
den, integendeel in betrekking tot de behoefte v
dert. Tot 1846 scheen de volkswelvaart, zoo ni
tionair, althans niet afnemende te wezen, voo
den rijkdom van den veestapel betreft, die jaarl
middeld met ruim 4 pCt. toenam,

[1]) Uit de *Economist*, Julij en Augustus 1860.

In 1846 bedroeg het getal buffels en runderen	2,041.048	paarden	349 288
„ 1839. „ „ „ „ „ „	1,550.742	„	251.429
Toewas in 7 jaren	490 301	paarden	97.859
„ jaarlijks gemid.	700.48	„	13.979
Van 1839 tot 1846 zijn op Java ingevoerd.	21 960	paarden.	
Jaarlijks gemiddeld . . .	3.137	„	

Van 1846 af, sprongen de algemeene teekenen van [..]nemende welvaart jaarlijks al meer in het oog, voor[..]zigtbaar in hoornvee: in stede van eene jaarlijksche [v]ermeerdering van 70,000 stuks, waren er in 1849 veel [m]inder; het getal bedroeg toen 1,962,145, dus werke[lij]k 70,000 beneden het getal van 1846.

Nadat in 1850—1853 de grootste druk en misbrui[ke]n, die aan de welvaart der bevolking knaagden, waren [op]geheven, begonnen de algemeene toestand en ook de [ve]estapel zich te verbeteren, echter nog niet in gelijke ma[te] als vóór 1846, zoo als uit de Regeringsverslagen [bl]ijkt.

[I]n 1857 bedroeg het getal buffels en runderen	2,383:640	paarden	406 671
„ 1846 „ „ „ „ „ „	2,041.043	„	349.288
Vermeerdering in 11 jaren . .	342.597	paarden	57.383
[Ge]middelde „ per jaar . . .	31.127	„	5 217
[V]an 1846 tot 1857 zijn op Java ingevoerd bijna	49.000	paarden, of	4.454
[gemi]ddeld in het jaar.			

[I]n de laatste 11 jaren heeft dus de vermeerdering [va]n hoornvee $^5/_7$ of ruim 400,000 stuks minder bedra[ge]n, dan in de zeven voorafgegane.

In 1846 bedroeg de bevolking op Gouvernements-grond [7,2]50,000 zielen, gezamentlijk bezaten zij 2,041,043 stuks [bu]ffels en runderen = 281 stuks per 1000 zielen.

In 1857 bedroeg diezelfde bevolking 9,150,000 z.: de [bu]ffels en runderen 2,383,640 = 260 stuks per 1000 z.: [o]f. 192,000 stuks minder voor de totale bevolking.

Trekt men den jaarlijks gemiddelden invoer van paar[de]n van 1839 — 1846 = 3137 stuks van de vermeerde[rin]g af = 13979, dan heeft de jaarlijksche toewas bedra[ge]n 10,842; past men dezelfde berekening toe op de ja[ren] 1847—1857, dan blijkt de toewas niet meer geweest [te] zijn dan 762 = 210,000 stuks minder in de laatste [11] jaren.

De behoefte aan trek- en draagvee is jaarlijks 750,000 [stu]ks, waarin, bij den verminderden toewas, door den [in]voer niet naar behooren kan voorzien worden; de [ha]ndel heeft dus over zoo veel minder te beschikken [da]n 12 jaren vroeger; terwijl de partikuliere produktie [sed]ert aanzienlijk is vooruitgegaan.

De gegeven cijfers stellen de gegrondheid der klagte [en] bezorgdheid van den Samarangschen handel in hel[de]r licht. Het gevolg moet zijn, dat er steeds hooger [pr]ijzen aangeboden worden voor het vervoeren van [go]ederen, die men niet, met hoop op eene gunstige ver[an]dering, kan laten liggen; tot elken prijs moeten zij [in] het bereik der verbruikers worden gebragt. De be[zit]ters van het trek- en draagvee, door de groote voor[dee]len verlokt, zullen het al meer lasten opleggen en [al] meer van vergen, dan het zonder nadeel dragen kan, [en] de sterfte moet in dezelfde progressie toenemen en [z]oo als in het handelsverslag is opgemerkt, — waar[va]n met wiskundige zekerheid het einde moet wezen, [dat] de te vervoeren waren de énorme transportkosten [niet] meer kunnen dragen, de handel zich inkrimpen en [tot] het hoogst noodzakelijke zal moeten bepalen! In [de] binnenlanden zullen de produkten van de plaats [waa]r zij geteeld zijn niet vervoerd kunnen worden, [of] der verlies bij den verkoop op de plaats van ver[bou]wing. De koffijplanters en suikerfabriekanten zul[len] dan een bedrijf moeten staken, dat geen redelijke [win]st meer oplevert, waarbij de bevolking haren ar[bei]d en hare verdiensten verliest en geene Nederland[sch]e voorbrengselen meer zal kunnen koopen; waar[ond]er onze handel, scheepvaart en fabrieken zullen lij[den] daar de aangevoerde goeren meerendeels onver[koo]pbaar te Samarang zullen blijven liggen; dan zal [me]n inzien dat de welvaart en bloei van Nederland [ee]n groote behoefte aan spoorwegen op Java als op [ee]n grond heeft. De nadeelige gevolgen, uit het ge[mi]s aan voldoende middelen van vervoer voortvloeijen[de], kunnen niet lang meer uitblijven. Immers nu reeds [moe]t er *f* 2 $^1/_2$ besteed worden voor het vervoer van [een] pikol koffij of suiker uit de binnenlanden naar Sa[mar]ang; bij lage en zelfs gemiddelde prijzen, kunnen [de] voortbrengselen zulke hooge transportkosten niet [drag]en. In de residentiën Soerakarta, Djokdjokartae, [Bag]elen en Kadoe, die ligt een half millioen pikol sui[ker] zouden kunnen voortbrengen, kunnen die fabrieken [niet] opgerigt worden noch bloeijen; men kan er de [zwa]ige machinerien niet brengen zonder zulke énor[me] kosten te veroorzaken, dat ieder bedachtzaam on[dern]emer er door afgeschrikt moet worden. Verlangt [men] nu uitbreiding van produktie, scheepvaart en han[del], [deb]ertier van Nederlandsche voortbrengselen, dan [moe]t men de handen ineen slaan en trachten spoor[weg]en op Java te verkrijgen.

[Zij]n wij in voordeelige finantiele omstandigheden ver[ker]en, kan geldgebrek althans geen hinderpaal wezen. [De] Indische baten hebben reeds vele jaren gestrekt, om [me]t aanzienlijke sommen tot delging der nationale [schu]ld aan te wenden, die stellig produktiever tot den [aanle]g van spoorwegen op Java hadden kunnen be[steed] worden. Zijn wij voorts wel onderrigt, dan heeft [de teg]enwoordige minister van kolonien daartoe reeds [voor] twaalf jaren voorstellen gedaan, die toen op de [onku]ndheid van het Opperbestuur zouden afgestuit [zijn]. De toenmalige voorsteller is thans minister van [kolon]ien en heeft reeds sedert twee jaren de magt en [midd]len in handen, om gevolg te kunnen geven aan [zijne v]roegere voorstellen, van wier noodzakelijkheid hij [toen] volkomen overtuigd moet zijn geweest. De [wijze] evenwel waarop thans dat onderwerp door dien [staat]sman ter hand wordt genomen, bevredigt ons [geen]zins, doch geeft veeleer eenige twijfel omtrent het [spo]edelijk welgelukken der zaak. Na twee jaren [de m]iddelen bezeten en met de vereischte magt bekleed [te zij]n geweest, is het resultaat van al die kennis en [onder]vinding, van dat persoonlijk onderzoek *in loco*, dat [de mi]nister een paar ambtenaren benoemt, die aan [Java v]reemd zijn en zich dáár zullen moeten doen voor[lichte]n door mannen van ondervinding en der zake [kundig], aangezien het in Indië niet aan uitstekend be[kwam]e en met uitgebreide lokale kennis toegeruste in[genie]urs ontbreekt. Zal nu niet het gevolg zijn, even [als h]et de suikerkontrakten het geval is geweest, dat zonder te bedenken dat *tijd geld is*, deze hoogst gewigtige zaak weder eenige jaren *verschoven* wordt!

Indien het ons is mogen gelukken de gegrondheid en regtmatigheid der klagten van den Samarangschen handelstand door feiten te staven, afgeleid uit den onvoldoenden toewas van den veestapel, vergeleken bij de jaren 1839—1846 en in verhouding tot de tegenwoordige behoeften, dan kan er ook geen twijfel bestaan omtrent de reden van bezorgdheid voor de toekomst, die door de Nederlandsche belanghebbenden gedeeld zal worden. Zullen zij lijdelijk toezien en wachten tot dat, welligt na drie of vier jaren, de nu naar Indië vertrekkende ambtenaren, een even volumineus rapport over spoorwegen zullen indienen, als over de suikerkwestie is uitgebragt, die, getuige het onlangs verschenen besluit, naar onze meening, er zoo weinig door gebaat, noch bevorderd is! Wij vertrouwen dat de Nederlandsche reeders, handelaren en fabrikanten zullen beseffen, dat, in het algemeen en in hun bijzonder belang, op hen de verpligting rust, om hunnen zedelijken invloed aan te wenden ter verkrijging van hetgeen zoo dringend noodig schijnt. Wij hopen dat zij zich vereenigd bij de planters van Soerakarta en de handelaren van Samarang zullen aansluiten, ten einde de Regering door duidelijke, krachtige vertoogen en petitien, — zoo als vele gemeenten deden — de geen lang uitstel gedoogende, noodzakelijkheid van spoorwegen op Java aan te toonen en op meer spoed in de beslissing aan te dringen, dan de dezer dagen bekend geworden maatregel verwachten laat. Mogen deze regelen tot opwekking daartoe kunnen strekken, dan is er eenige hoop dat de Samarangsche handel,, onze scheepvaart en industrie niet zullen afnemen of verloopen, zoo als men nu vreest en voorziet.

Arnhem, 15 Junij 1860. W. BOSCH.

SCHEEPSBERIGTEN.

Straat Sunda Doorgezeild.

DATUM.		VLAG.	NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	VAN		NAAR	
October	3	Zweedsch	Ida	Goderberg	Batavia	2 Oct.	Rotterdam	
„	—	Nederlandsch	Soelo	van der Meulen	„	2 „	Amsterdam	
„	6	Engelsch	Maggie	D. Le Geyt	Whampoa	19 Aug.	Londen	
„	8	„	Polijnesia	T. Decandia	Liverpool	11 Mei	Woosung	
„	9	Sardinian	Giuseppe Rona	G. Lavagna	Toulon	1 „	Hongkong	
„	—	Nederlandsch	Het Goede Vertrouwen	D. J. Kraan	Amsterdam	21 „	Batavia	
„	—	Engelsch	Juliet	Wm. Drummond	Singapore	19 Sept.	Mauritius	
„	7	Nederlandsch	Amsterdam	G. F. Wiegmink	Nieuwediep	16 Junij	Batavia	
„	10	„	Amsterdam	A. H. Wehdemeijer	Passaroan	30 Sept.	Amsterdam	
„	—	„	California	M. de Wijn	Liverpool	1 Julij	Batavia	
„	—	Hamburg	Louise	J. H. C. Meijer	Hamburg	26 Mei	„	1 Passagier
„	—	Amerikaansch	Luckij Star	J. van Winkle	K. de G. Hoop	5 Sept.	„	3 Passagiers
„	—	Engelsch	Ballarat	H. Jones	Shanghae	10 „	Londen	3 Passagiers
„	—	„	Crest of the Wave	J. Steele	Foo-tchow	25 Aug.	„	3 Passagiers
„	—	Nederlandsch	Doelwijk	L. van der Putte	Rotterdam	3 Julij	Batavia	
„	—	Engelsch	Elizabeth	G. Owen	Glasgow	24 Junij	Singapore	
„	—	„	Zambeze	J. Reid	Singapore	10 Sept.	Glasgow	
„	—	„	Falcon	Mosullwan	Hongkong	3 „	Londen	

Aangekomen schepen te *Batavia*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	VAN.		AGENTEN.
October	10	Nederlandsch	bark	Jacoba en Christine	F. P. J. Jaski	Tagal	8 Oct.	Haager en Schuurman.
„	—	„	brik	Jacpueline en Elise	J. H. Krukkenberg	Pamanoekan	9 „	„
„	—	„	bark	Het Goede Vertrouwen	D. J. Kraan	Amsterdam	21 Mei	E. Moormann en Co.
„	—	Pruiss	„	Albert Borsig	G. A. Wegener	Soerabaija	4 Oct.	Metzendorff, Wilmans, Ruys, & Co.
„	11	Nederlandsch	„	Hendrika	W. van Aalburg	Singapore	28 Sept.	van Ommeren, Rueb & Co.
„	—	Ned. Indisch	schip	Al-Osmanie	Sech Barsiba	Samarang	5 Oct.	B. J. Jacobs.
„	—	„	bark	Srie Palembang	Lie Bak	Cheribon	9 „	Buys, Jacobsen & Co.
„	12	„	stooms.	Koningin der Nederlanden	E. Lewis	Padang	7 „	Maclaine, Watson & Co.
„	—	Hamburg	bark	Louisa	J. H. C. Meijer	Hamburg	26 Mei	Pandel en Stiehaus.
„	—	Nederlandsch	„	Stad Middelburg	D. D. Ouwehand	Singapore	29 Sept.	Maclaine, Watson & Co.
„	—	„	„	Amsterdam	A. H. Wiegmink	Amsterdam	16 Junij	B. Kopersmit & Co.
„	—	Ned. Indisch	„	Sara Eleonora	D. Schuijmer	Samarang	9 Oct.	Cassalette & Co.
„	—	Fransch	„	Tourny	B. Moreau	Samarang	9 Oct.	Metzendorff, Wilmans, Ruijs & Co.
„	—	Deensch	schip	Hindostan	H. Bendixen	Melbourne	31 Aug.	Dümmler & Co.

Vertrokken schepen van *Batavia*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	NAAR
October	10	Amerikaansch	st. fregat	Niagara	W. W. McKean	Japan
„	11	Nederlandsch	schip	Wilhelmina	D. van Dale	Cheribon
„	—	„	bark	Josepha Louisa	A. Muijssen	Nederland via Padang
„	—	„	schoener	Sophia Amalia	C. van Veen	Nederland via Tjilatjap
„	—	Ned. Indisch	brik	Jeannette Maria	A. Kuipers	Grissee
„	—	„	bark	Kas Balhair	Said Assegaf	Sumanap
„	—	Hamburg	„	Heros	E. L. Hartmeijer	Nederland
„	12	Nederlandsch	schip	Jedo	W. van der Hoeven	Cheribon en Samarang
„	13	„	„	Jupiter	P. Burggraaff	Soerabaija
„	—	„	bark	Joan	Laseur	„
„	—	Ned. Indisch	„	Djelanie	Said bin Alie	Cheribon
„	—	„	„	Yoessrien	Said Alhaf	Tegal en Soerabaija
„	—	„	brik	Pasekan	Io Tjang Goan	Pecalongan
„	—	„	schoener	Sie Damar	Pa Jama-ie	Palembang

In lading liggende schepen te *Batavia*.

VLAG		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	BESTEMMING.	AGENTEN.
Nederlandsch	bark	Zeenimph*	J. T. Graadt van Roggen	Cheribon	Haager & Schuurman.
„	„	Henriette*	J. van Loenen	Amsterdam	„
„	„	Azia*	F. Molenaar	Amsterdam	„
„	„	Eva Johanna	H. de Boer		„
„	bark	Ulijsses*	F. F. A. Mollinger		„
„	brik	Jacqueline en Elise	J. H. Krukkenberg		„
„	bark	Jacoba en Christina	J. P. F. Jaski	Amsterdam	„
„	schip	Cornelis Houtman	J. H. Rolman		Schimmelpenninck & Co.
„	„	Willem Kroonpr. der Nederlanden	Zetteler		„
„	bark	Constance	Kimmerer		„
„	schip	Acadia	Greefkes		The Borneo C. Limited.
„	„	Voorruit	Kool		van Ommeren, Rueb & Co.
„	„	Haamstede	de Boer	Nederland	„
„	„	Hendrika*	van Aalburg		„
„	„	Eugenie	Bergman	Holland	Busing, Schröder & Co.
„	schip	Theodora Mechtelda	D. Boelhouwer	Amsterdam	Paine, Stricker & Co.
„	brik	Pauline Constance Eleonora*	Pijbes		Jacometti & Co.
„	bark	Tjelingsie	P. Ouwehand	Nederland	Arnold & Zonen.
„	„	Rhijnvis Feith*	Lammerts	St. Davids Eiland	Maclaine, Watson & Co.
„	„	Maria	van Wulven	Nederland	„
„	„	Burgermeester van Middelburg	K. Hoek	Nederland	„
„	„	Louise Kroonprinces van Zweden*	van der Linden		Dümmler & Co.
„	„	Maria Catharina	Bertrand		Landberg, Bezoet de Bie & Co.
„	„	Eersteling	G. C. Mann		J. Cezard & Co.
„	„	Zeelust	J. A. Knaap		B. Kopersmit & Co.
„	schip	Biesbosch	J. H. Mugge		„
„	bark	Aegidia en Pauline	C. J. Itz		„
„	„	Argus*	J. R. Smit		„
„	„	Landbouw	P. A. Kleijnenberg		Engelhard & Co.
„	„	Senior*	Swart	Nederland via Padang	C. Bahre & G. Kinder.
„	„	Duiveland*	Hager	Nederland	Metzendorff, Wilmans, Ruijs & Co.
„	„	Het Goede Vertrouwen*	D. Kraan	Samarang en Soerabaija	E. Moormann & Co.
Ned. Indisch	bark	Djenoer*	Said Aloewie	Indramaijo en Singapore	Buijs, Jacobsen & Co.
„	brik	Boesroel Karim*	Said Abdulla	Singapore	„
„	bark	Kalimantan*	Sietjata	Indr., Sam. en Banjermassing	„
„	„	Aboel Hassiem*	Said Alie Alhabassij	Samarang en Soerabaija	„
„	„	Anis Balgair*	Sech bin Soenkar		„
„	„	Djoedul Barie*	Said Maknoon		„
„	„	Alnoer*	Sech Marzoek	Samarang	B. J. Jacobs.
„	„	Al Osmanie*	Sech Abd. Rachman	Palembang en Singapore	„
„	„	Sara Eleonora*	D. Schuijmer		Cassalette & Co.
Engelsch	„	Sara Huntly*		Singapore	The Borneo C. Limited.
„	„	Aden*	Bell	Singapore	Pitcairn, Syme & Co.
„	„	Syren*	Jones	Singapore	„
Fransch	„	Nicolas Cezard*	l'Hermite	St. Nazeira	J. Cezard & Co.
Amerikaansch	schip	Cijclone*	N. Ingersoll		Dümmler & Co.
Hamburg	bark	Louisa*	J. H. C. Meijer		Pandel & Stiehaus.
Oldenburg	„	Gottorp*	R. Bergfeldt		E. Moormann & Co.
Deensch	„	Emely*	C. Hansen	China	Metzendorff, Wilmans, Ruijs & Co.
„	„	Hindostan*	Bendixen		„
Pruisisch	„	Albert Borsig*	Wegener		„

De Particuliere schepen zijn aangeduid met een*

Aangekomen schepen te *Samarang*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	DATUM.	VAN
September	27	Nederlandsch	bark	Zeelandia	W. Blaakhert	19 Sept.	Batavia
„	—	Ned. Indisch	stooms.	Banda	J. C. Bierings	25 „	„
„	30	„	brik	Carolina Amelia	R. de Vos	23 „	Sumanap
„	—	„	bark	Oen Goan	Ko Tiong	5 „	Riouw
October	1	„	„	Taip Kween	Mohamat Saleh	15 Aug.	Banjermassing
„	—	„	stooms.	Oenarang	S. van Hulstijn	30 Sept.	Batavia
„	—	Nederlandsch	bark	Twee Gezusters	P. Keuzekamp	28 „	Soerabaija
„	3	Ned. Indisch	„	Hok Sing	Tan Tjing Kwan	28 Aug.	Riouw
„	—	„	„	Ellen	F. A. P. Wentholt	30 Sept.	Passeroean
„	—	„	„	Soen Goan	Lin Tiauw Kie	1 Oct.	Rembang

Vertrokken schepen van *Samarang*.

DATUM		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDER.	NAAR
September	28	Fransch	schip	Celeste	E. Kasque	Frankrijk
„	—	Ned. Indisch	stooms.	Banda	J. C. Bierings	Soerabaija
„	29	„	schoen.	Hap Goat	Lim Boen Giok	Djawana
„	—	„	bark	Anies Balgair	Sech Soukar	Batavia
„	30	„	„	Fathal Nassar	Said Assegaf	Cheribon
„	—	„	„	Adenan	Abdul Kader	Bandjermassing
„	—	„	„	Fathool Mobarak	Mohamat Said	„
October	1	„	„	Anoer	Sech Marzoekie	Batavia
„	2	„	stooms.	Palembang	A. G. Bosch	„
„	3	„	„	Oenarang	S. van Hulsteijn	Soerabaija

In lading liggende schepen te *Samarang*.

VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	BESTEMMING.	AGENTEN.
Nederlandsch.......	schip	Noach	P. Wierikx	Nederland	B. Kopersmit & Co.
″	bark	Duiveland	H. Hagers	Nederland	Jacobson & Co.
″	″	Twee Gezusters	B. Kenzenkamp		″
″	schip	Zeelandia	W. Blaakhert	Nederland	Mac Neill & Co.
Hamburgsch.........	bark	Oscar Vidal	T. Bentz	Bushire	Jacobson & Co.
Fransch............	″	Tournij	B. Moreau	Frankrijk	v. d. Broek en Veeckens.
Ned. Indisch.......	″	Sara Eleonora	D. Schuijmer	Batavia	Dorrepaal & Co.
″	″	So-oot Ban	Sech Banseer	Singapore	Gezagvoerder.
″	″	Seodenoor	Said Hamit	Pont anak	″
″	″	Alosmanie	Sech Basaid	Singapore	″
″	″	Oen Goan	Ko Tiong		″
″	″	Taijip Kween	Mohamat Saleh		″
″	″	Ellen	F. A. P. Weutholt	Soerabaija	B. Kopersmit & Co.
″	″	Hok Sing	Tan Tjing Kwan		Gezagvoerder.
″	″	Joen Goan	Lim Tiau Kie	Riouw	″
″	brik	Srie Nagara	Intje Kandar		Gezagvoerder.
″	″	Carolina Amalia	G. R. de Vos		″
″	schoen.	Hap Eng	Kwee Tiang Oewan	Singapore	″

Aangekomen schepen te *Soerabaija*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	VAN
September	27	Ned. Indisch.......	bark	Little Tot	Katjong	Batavia
″	28	″	″	Carolina	Pa Jakie	Pasoeroean
″	—	Nederlandsch.......	″	Wilhelmina	J. H. Blekking Jr.	
″	28	″	″	Electra	H. Wegman	Batavia
October	1	Ned. Indisch.......	″	Fathool Barie	Said Bildjoen	Grissee
″	—	Nederlandsch.......	″	Hebe	A. A. Kiehl	Batavia
″	—	Ned. Indisch.......	stooms.	Banda	J. C. Bierings	Samarang
″	—	Nederlandsch.......	bark	Kortenaer	A. Glazener Jr.	Singapore
″	—	Nederlandsch.......	″	Al Hamadina	S. Alhabassij	Pontianak
″	—	Ned. Indisch.......	stooms.	Prins van Oranje	Prins	Batavia
″	—	Nederlandsch.......	bark	Maria Elise	M. van der Putte	Samarang
″	—	″	″	Zeemeeuw	M. L. A. Kaijser,	″
″	—	Ned. Indisch.......	″	Krabbe	Mardam	Banjermassing
″	—	Nederlandsch.......	″	Jacob Roggeveen	J. Vos van Marken	Menado
″	2	Ned. Indisch.......	″	Alhamadanie	S. Alhabassij	Pontianak
″	—	″	stooms.	Prins van Oranje	J. Prins	Batavia
″	3	Gouvernement.......	stoomb.	Java	H. F. Bernoster	″

Vertrokken schepen van *Soerabaija*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	NAAR
September	29	Ned. Indisch.......	bark	Bintang Tjaigoan	Ong Kang Han	Balie
″	30	Hamburg..........	″	Johann Lange	Lamka	Nederland via Samarang
″	—	Nederlandsch. ...	″	Watergeus	H. R. Giezen	Banka
″	—	Ned. Indisch.......	″	Little Tot	Katjong	Pasoeroean
″	—	″	stooms.	Palembang	A. G. Bosch	Batavia via Samarang
October	2	″	bark	Almok Tassam	Makmoon	Pagattan
″	—	″	″	Ataief	Sech Ba-asin	Banjermassing
″	3	Nederlandsch	″	Jacob Roggeveen	J. Vos van Markan	Samarang
″	4	Ned. Indisch	″	Hing Goan	Intje Aloewie	Riouw
″	—	″	″	Tedok	Wongoo	Balie

In lading liggende schepen te *Soerabaija*.

VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	BESTEMMING.	AGENTEN.
Nederlandsch.......	bark	Electra	Wegman	Nederland	Fraser, Eaton & Co.
″	″	Delftshaven	Schaap		B. Kopersmit &. Co.
″	″	Amerika	Zeeman	Amsterdam	″
″	″	Elizabeth Jacoba	Lucas	Amsterdam	″
″	schoen.	Helmers	A. Messen		E. ten Brinck & Co.
″	bark	Brederode	Kruijmel	Rotterdam	″
″	″	Patriach Samhirie	G. G. Lion	Rotterdam	″
″	″	Prins Frederik der Nederl	C. C. Witt		Schimmelpenninck & Co.
″	″	Amazone	Abbink		″
″	″	Princes Amelia	Groeneveld		″
″	″	Amicitia	Graff	Nederland	″
Ned. Indisch.......	″	Fearnot	Fabritius		B. J. van Eck &. Co.
Hamburg	″	Dorothea	Gantschouw		Marthieu, Ebbs, Ruys & Co.
Pruiss.............	″	Albert Borsig	Wegener		″
Nederlandsch.......	″	Fop Smit	Hoefman	Nederland	″
Engelsch...........	″	Annie Archibald	John Turneij		J. F. van Leeuwen & Co.
Nederlandsch.......	″	Jacob & Anna	Petersen	Nederland	″
″	″	Wilhelmina	Blecking	Nederland	″
Nederlandsch	″	D. Visser	W. van der Linden	Nederland	Anemaet & Co.
Engelsch...........	″	Marika	Larsen	Engelsch	Hill, Broekman & Co.

Aangekomen schepen te *Pasoeroean*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	VAN
October	2	Nederlandsch.......	schip	Maria Charlotta	J. W. Schmidt	Batavia.
″	—	Ned. Indisch.......	schoen.	Little Tot	Katjoong	Soerabaija

Vertrokken schepen van *Pasoeroean*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDER.	NAAR
October	1	Engelsch...........	brik	Daniel Jeffries	D. Jeffries	Nederland

In lading liggende schepen te *Pasoeroean*.

VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	BESTEMMING.	AGENTEN.
Nederlandsch.......	schip	Joh. Maria Christina	C. H. Gorter		
″	″	Maria Charlotta	J. W. Sahmidt		
Engelsch...........	″	Ulidia	J. Logan		

Marktprijzen.

Te BATAVIA, den 13 October

BENAMING DER GOEDEREN.	VAN (PRIJZEN)	TOT (PRIJZEN)	AANMERKINGEN.
Arak .... ℔ legg.	50.—	52.—	geringe afdoening.
Casia, Vera	....	....	niet aan de markt.
Cubeben	85.—	......	nominaal.
Cochenille	85.—	....	zonder afdoeningen.
Klapper Olie	22.—	23.—	tamelijke voorraad.
Gom Elastiek .... ℔ pic.	105.—	....	met vraag.
„ Benzoin	55.—	120.—	zonder afdoeningen.
„ Dammar .... ℔ pic.	20.—	22.—	aangeboden.
Gutta Percha	85.—	....	zonder voorraad.
Rotting, Banjermassing	8.—	......	gr. voorraad.
„ Padang	6.—	....	Idem.
Sandelhout	....	....	niet aan de markt..
Tin	....	......	niet aan de markt
Foelie N°. 1	60.—	65.—	meer vraag.
Huiden, Koe	3....	4.—	Idem.
„ Buffel .... ℔ st	3.—	4.—	Idem.
Kruidnagelen .... ℔ pd.	25.87	....	
Koffij, Java	34.⅛	35.50	geringe voorraad.
„ Padang	....	....	niet aan de markt.
Notenmuscaat No. 1	90.—	95.—	zonder voorraad.
Indigo	4.15	....	schaars.
Peper, zwarte	19.50	21.—	verkoopen.
„ witte	40.—	......	afgedaan.
Sapanhout, Manila in Entrep.	6.—	....	zonder afdoeningen.
„ Java .... ℔ pic.	3.—	4.—	zonder handel.
Suiker No. 16	15.75	16.—	afgedaan.
Rijst, Indramaijoe met zakken.	....	....	oogst verkocht.
« Witte Batavia 1e kwalit.	150.—	170.—	afgedaan.
« „ „ 2e „	132.50	145.—	«
« Carga	115.—	130.—	«

Wisselkoers.— Op Nederland 6/m. 100 @ 102½%. Op Engeland 6/m Z. *f* 11.45 per £. Op China 2.80 per doll. Op Singapore *f* 2,70 @ *f* 2,80,— per doll. nominaal. O. Calcutta, *f* 120. per 100 Co. Rs. — Gouvernement 100 @ 101½% N. Souvereigns *f* 12.75 o. ducaten *f* 7 n. ducaten *f* 6.

Vrachten.

Holl. *Maria Elise*, bekwam *f* 80,— voor Suiker, *f* 90,— voor Huiden en *f* 70,— voor Tabak, te Samarang en Pasaroean te laden naar Amsterdam. *Zeenimph* *f* 80,— voor Suiker en 75,— voor Koffij te Cheribon, Tagal en Samarang te laden naar Amsterdam. *Joan*, sloot af @ *f* 80,— voor Suiker en *f* 20,— voor Huiden naar Rotterdam. *Amazone* bekwam *f* 80,— voor Suiker te Soerabaija in te nemen naar Amsterdam. *Tollens*, laadt Suiker @ *f* 80 —, Rijst @ *f* 70,—, Huiden en Gomelastiek @ *f* 90,— op Cheribon en hier in te nemen naar Rotterdam. *Jeannette en Cornelia*, bekwam *f* 80,— voor Suiker en *f* 105,— voor Arak van Samarang en Soerabaija naar Rotterdam. *Henriette* laadt Suiker @ *f* 75,— en Rijst @ *f* 70,— van hier naar Amsterdam. *Senior*, *f* 80,— voor Suiker en *f* 90,— voor ligte goederen hier in te nemen en *f* 90,— voor Koffij van Padang naar Amsterdam. *Wilhelmina*, *f* 80,— voor Suiker en *f* 70,— voor Koffij te Cheribon en Samarang te laden naar Amsterdam. *Antonia Petronella* bekwam *f* 80,— voor Suiker van Samarang naar Rotterdam. *Acadia* werdt door de N. H. M. opgenomen @ *f* 80,— voor Suiker te Soerabaija, *f* 85,— voor koperen duiten en *f* 90,— voor Koffij van Padang naar Amsterdam. *Louisa Kroonprinces van Zweden*, bekomt *f* 80,— voor Suiker en *f* 100,— voor Arak van Soerabaija en te Indramaijo opvullen met Rijst @ *f* 70,— naar Rotterdam.

Eng. *Isabella*, sloot af £ 3.10.— voor Suiker naar Engeland en 10/- extra naar het Continent, te Pasaroean te laden.

Hamb. *Electrie*, bekwam £ 2.15.6. ℔ ton voor Rijst van Indramaijo naar Bremen.

Deens. *Emilij* sloot af @ 56 $ cts. ℔ picol direct van hier naar Macao. *Hindostan*, bekwam £ 3,— voor Rijst van hier naar Hamburg.

Pruiss. *Albert Börsig* sloot af tot £ 3.7 6 voor Suiker en £ 3,— voor Rijst naar een haven tusschen Hâvre en Gottenburgh, 2/6 extra wanneer naar Engeland of 10/- naar Holland of Belgie op Soerabaija en hier te laden.

Aangekomen schepen te *Indramaijo*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Sept.	29	N. I.	schoen.	Noerhasiem	Said Kassiem.	Cheribon
Oct.	3	″	bark	Skanderia	Varkevisser...	Batavia

Aangekomen schepen te *Cheribon*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Oct.	1	N. I.	bark	Medina	Moh. Said...	Samarang
″	2	″	stooms.	Palembang	Bosch	Soerabaija
″	3	″	bark	Fathal Nassar	Said Asegaf...	Samarang
″	—	″	schoen.	Goedang Bezaar	Pa Ambiah...	Palembang

Vertrokken schepen van *Cheribon*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Oct.	1	N. I.	bark	Saijan Maskoor	Mohamat Arip	Batavia
″	3	″	stooms.	Palembang	Bosch	„
″	—	Ned.	schip	Azia	Molenaar	„

Aangekomen schepen te *Muntok*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GAZAGV.	VAN
Sept.	3	N. I.	schoen.	Apimaas	Liem IJattjoeg	Indramaijo
″	—	″	stooms.	Batavia	Neije	Singapore
″	5	Gouv.	″	de Draak	Huisman	Lucipara
″	7	N. I.	″	Samarang Packet	Scheel	Batavia
″	8	″	schoen.	Srie Boelan	Tan Hiantjong	Samarang
″	10	″	stooms.	Batavia	Neije	Batavia
″	—	″	schoen.	Aloewie Segef	Smail	Samarang
″	11	″	″	Louisa	Liem Beengiok	Singapore
″	12	″	stooms.	Samarang Packet	Scheel	Palembang
″	13	″	brik	Boesroef Karim	Honaiman	Riouw
″	—	Z. M.	stooms.	Samarang	Nierstraat	Batavia

Vertrokken schepen van *Muntok*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Sept.	3	N. I.	stoomb.	Batavia	Neije	Singapore
″	5	″	schoen.	Apiemaas	Liem IJattjoeij	Indramaijoe
″	7	″	stoomb.	Samarang Packet	Scheel	Palembang
″	10	″	″	Batavia	Neije	Singapore
″	—	″	″	Samarang Packet	Scheel	Batavia

Te SOERABAIJA, den 6 October.

Suiker *f* 16,—
Rijst (Carga) *f* 130 @ *f* 140.—
Id. (Witte) *f* 160 @ *f* 175.—
Arak ℔ legger. *f* 45,—
Rotting *f* 7 @ *f* 8.—
Wisselkoers 101 %.

Handelsberigten.

AAN- EN UITVOER TE BATAVIA,

van 6 tot 9 October 1860.

Aanvoer.

Van Amsterdam per Ned. schip *Argus*, gez. Smit, agt. B. Kopersmit en co.

125 led. leggers, 84 kn. wijn, 1 do. en 30 vn. azijn, 86 coll. manufact., 80 tross. touw, 100 ks. likeuren, 30 do. bitter, 10 kn. speelgoed, *Agenten*.
8 kn. diversen, *Hagedorn, Plump en co.*
5 led. leggers, *Landberg, Bezoet de Bie en co.*
67 coll. manufact., *Arnold en Zoon.*
80 coll. manufact., *Pandel en Stiehaus.*
83 coll. manufact., *Busing, Schröder en co.*
11 vn. koopmanschappen, *C. Bahre en G. Kinder.*
18 vn. koopmanschappen, 20 do. azijn, *Metzendorff, Wilmans, Ruijs en co.*
12 kn. marm. bladen, 1 kt. provisien, *Haager en Schuurman.*
1 kt. manufact., *J. Klerk.*
4 kn. wijn, *Vlaming Kiebert.*
4 kn. diversen, *Buijn en co.*
1 kt. wapens, *John Pryce en co.*
1 kt. diversen, *G. Kolff en co.*
1 kt. manufact., 1 do. kleederen, *Schimmelpenninck en co.*
1 kt. diversen, *Ahlers.*
80/m. steenen, 508 coll. manufact., *N. H. M.*

Regalen.

1 ijzeren ledikant, 1 kt. pass. goederen.
2 hammen, 1 kt. boeken, *Kloppenburg.*
1 kt. diversen, VDB.
1 pak diversen, *Bijvanck.*
1 kt. kleinigheden, 2 hammen, *Alting Mees.*
2 verzegelde pakketten, *B. Kopersmit en co.*

Van Nederland per Ned. schip *Zeenimph*, gez. Graadt van Rogg[...] agt. Haager en Schuurman.

100 md. 80 vn. bier, 100 md. min. water, 90 kn. provisien, *Winse[...] Lange en co.*
50 md. bier, 64 coll. provisien, *S. B. van Kleeff en co.*
100 vn. bier, *W. Cores de Vries.*
500 coll. bier, 100 vs. boter, 100 ks. kaas, ...
44 bn. bier, 32 coll. manufact., *Arnold en Zonen.*
33 kn. bier, *Order.*
4 kn. provisien, 80 vn., 24 md., 30 coll. en 10 pijp. bier, 2 kn. manuf[...] 1 kt. papier, *Landberg, Bezoet de Bie en co.*
1 kt. leder, 20 do. manufact., 9 do. speelgoed, 1700 ps. marm. steene[...] *Kopersmit en co.*
25 vn. bier, 548 ps. karren assen, 100 vn. spijkers, 2 kn. manufact., 20[...] staal, 50/m. steenen, *Agenten.*
25 vn. bier, *Buijn en co.*
20 vn. bier, *John Pryce en co.*
5 kn. papier, *W. Bruining.*
10 kn. manufact., 2 do. hoeden, 1 do. manufact., *Pandel en Stiehaus.*
93 kn., 21 coll. en 15 bn. manufact., 22 coll. meel, 3 kn. papier, 2 do[...] verwerk, *B. van Leeuwen en co.*
10 coll. wijn, *Metzendorff, Wilmans, Ruijs en co.*
8 coll. manufact, *Schimmelpenninck en co.*
1 kt. diversen, *Walen.*
1 kt. diversen, 15 coll. manufact., 200 vs. loodwit, 12 coll. provisien, [...] *mler en co.*
118 coll. manufact., *E. Moormann en co.*
50 vn. meel, 25 coll. manufact., *Paine, Stricker en co.*
2 kn. glaswerk, 3 kn. ...., *Gebrs. Roselje en co.*
100 vn. kop. munt, *N. H. M.*

Voor Cheribon.

37 coll., 85 ps. en 4 kn. machinerien, 50 ps. assen en bussen, 2 kn. [...] ps. ijzerwerk, 2 boss. ijzeren pijpen, 14 bn. zakken, 2 kn. diversen, [...] meubelen.

Voor Samarang.

26 kn. manufact., 6 do. koopmanschappen, 5 kombuisen en toebeh.

Regalen.

1 kt. diversen, *de Eerens.*
1 kt. diversen, *van Straten.*
1 kt. diversen, *Hovij.*
1 kt. koopmanschappen......

Uitvoer.

Naar Pontianak per Ned. schip *Noord-Braband*, gez. Bok, agt. Landberg, Bezoet de Bie en co.

750 tonn. steenkolen, 50 vn. meel, *Aan boord gebleven lading.*
4 vn. gez. vleesch, 1 orgel, *Agenten.*

Naar Cheribon, Samarang, Soerabaija, Makasser, Timor en de Molukko's per N. I. stooms. *Menado*, gez Couteron, agt. W. Cores de Vries.

20 vn. vleesch, uit entrep. *Paine, Stricker en co.*
2 kn. Man. sigaren, uit entrep. *Martin, Dyce en co.*
6 kn. cognac, 1 do. provisien, 5 do. champagne, uit entrep. *Picart.*
4 kn. wijn, 10 vs. saucijs, 2 kn. vruchten op water, 1 do. rolpens, 3 do[...] visien, *John Pryce en co.*
69 boss. rotting, 600 ps. specerij vaten, 600 boss. hoepels, 416 coll. en [...] gouv. goed., 1 kt. genie en eenige marine goederen, 9 stav. ijzer, 48 vn[...] 2 badstoelen, 238 vn. gez. vleesch, *Gouvernement.*
2 ks. bitter, 2 do. kazen, 1 do. hagel, 3 do. lampen, 2 pakk. bes[...] vloermatten, 2 kn. en 20/m. Man. sigaren, 6 do. zadels, 3 do. tu[...] do. en 3 vn. lampen, 10 kn. zuren, 6 wipstoelen, 3 kn. provisien, 2 [...] genever, 3 kn. spiegeltjes, 2 do. lederwerk, *Abeelen, Dennison en co.*
14 kn. manufact., 5 vn. afget. bier, 1 kt. petoldoek, 55 do., sherrij c[...] 20 vn. en 1 md. bier, 13 kn. jaconets, 7 do. cambrics, 10 do. gev. k[...] 3 do. cotonetten, uit entrep. *E. Moormann en co.*
5 ks. wijn, 1 do. provisien, 1 do. comp. werk, 2 kn., 5 bn. en 3 coll. [...] fact., 15 kn. sla olie, *Gumprich en Strauss.*
30 kn. manufact., 75 keld. genever, 2 kn. zw. en 2 do. wit katoen, [...] doeken, 1 do. sarongs, *Pandel en Stiehaus.*
1 kt. wijn, 6 pakk. meubelen, 1 kt. glaswerk, 36 do. provisien, 1 do. [...] sen, uit entrep. *Cassalette en co.*
24 kn. manufact., 1 do. doeken, 1 do. griffels, 5 tobb. staal, *Niederer* [...]
11 kn. gedr. katoen, 1 bl. woll. goederen, 1 kt. garen, *Burt, Myrtle en* [...]
3 kn. gedr. katoen, 3 kn. aardewerk, 1 do. sarongs, *Engelhard en co.*
30 keld. genever, uit entrep. *Reijnst en Vinju.*
12 kn. rood garen, uit entrep. *Schimmelpenninck en co.*
5 kn. manufact., 2 do. doeken, *Busing, Schröder en co.*
28 kn. shirtings, 3 do. mousselines, 20 do. rood katoen, 4 do. sarongs, [...] mignonetten, 6 do. doeken, *N. H. M.*
9 kn. gedr. katoen, 2 do. cambrics, 9 do. madapoll., 4 do. jaconets, *M[...] dorff, Wilmans, Ruijs en co.*
1 kt. doeken, 2 lantaarns, 45 vs. arak, *Lie Koeiseng.*
100 keld. genever, uit entrep. *L. Platon en co.*
31 kn. manufact, 2 do. gedr. katoen, *C. Bahre en G. Kinder.*
5 kn. manufact., *Tolson, Hunt en co.*
1 kt. diversen, *van Ommeren, Rueb en co.*
350 souvereigns, *Said Aloei Sahab.*
1 kt. hoofddoeken, 14 kn. madapoll., *Arnold en Zonen.*
1 kt. manufact., 2 do. laken, 1 vt. politoer, 4 kn. glaswerk, *B. va[...] wen en co.*
10 kn. wijn, *Hagedorn, Plump en co.*
5 kn. doeken, uit entrep. *Pitcairn, Syme en co.*
4 kn. bladkoper, 2 vn. slooten, *Sie Yoetiang.*
5 kn. sla olie, 1 do. dammer, 2 do. vruchten op water, 2 do. provisien, [...] regaal, *van Riet en ter Gouw.*
1 kt. regaal, 1 do. zilverwerk, 1 do. glaswerk, 6 vn. vleesch, 10 keld. [...] 10 md. bier, 8 vs. boter, 8 kn. wijn, 6 do. cognac, uit entrep. *W. [...] de Vries.*
1 kt. provisien, *Leon en Reiss.*
65 kn. gedr. katoen, 18 do. cambrics, 3 do. sarongs, 1 do. slendangs, [...] *C. Limited.*
1 kt. kantoorbehoeften, *G. Kolff en co.*
5 kn. theebladen, 1 do. eau de cologne, *Joahim.*
1 kt. regaal, *van Walchren en van Dorp.*

Naar Nederland via Pasoeroean per Ned. schip *Sumatra*, gez. Grivel, agt. B. Kopersmit en co.

1 kt. canapé, *Agenten.*
50/m. goeniezakken, 450 pic. tin, 225 do. rotting, *N. H. M.*
2 vn. spek, uit entrep. *van Ommeren, Rueb en co.*
3 vn. boter, 11 do. gez. vleesch, 2 do. erwten, 2 do. spek, uit entr[...] *sler en co.*

Naar Soerabaija per Eng. schip *Esther*, gez. Osborne, agt. Adam en co.

198 coll. manufact., 28 do. wijn, 2100 ks. zeep, 2935 stav. ijzer, [...] machinerien, *Aan boord gebleven lading.*
3 kn. manufact, *Pandel en Stiehaus.*

Naar Pasoeroean, Soerabaija en Nederland per Ned. schip *Jeannette [en] Cornelia*, gez. Verhoeven, agt. Schimmelpenninck en co.

100 vs. groentens, 25 keld. gedr. vruchten, 7 kn. sla olie, 5 boss. en [...] touw, 10 vn pik, 6 do. erwten, *Aan boord gebleven lading.*
50 pic. rotting, *Agenten.*

Aangekomen Passagiers te Batav[ia]

van den 11 tot 12 October 1860.

Met de Ned. bark Ulijsses, Kapt. F. T. A. Mollinger, de heer A. [...] wijk en echtgenoot van Samarang.

Met de Ned. bark Jacoba en Christina, Kapt. F. P. J. Jaski, [...] Neuman van Tagal.

Met het Ned. schip Amsterdam, Kapt. G. F. Wiegmink, de Majoor [...] Hoedt, 2de Luitenants Coblijn en van der Abeelen de heer Koning[...] onder-officier en manschappen van Amsterdam.

Met de Frans. bark Tournij, Kapt. B. Moreau, de hh. Brescher, [...] Francherent van Samarang.

Met het Ned. Ind. stooms. Koningin der Nederlanden, Kapt. [...] de heer Temmink en Z. M. troepen van Padang.

Met de Ned. Ind. bark Sara Eleonora, Kapt. D. Schuijmer, Mev. [...] eer en de Jongeheer W. de Vogel van Samarang.

Met de Hamb. bark Louisa, Kapt. J. H. C. Meijer, de heer D. [...] ke van Hamburg.

Van elk in deze courant voorkomend artikel, dat ge[...] nieuwstijding of aankondiging bevat, stelt zich verant[woordelijk] voor de wet H. M. VAN D[ORP]

SNELPERSDRUK VAN H. M. VAN DORP te Batav[ia]